

بناام خدا

برنامه مشترک

ارائه مراقبت های اولیه بهداشتی به

شاغلین در بنگاه های اقتصادی

وزارت بهداشت درمان و آموزش پزشکی

وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی

سازمان تامین اجتماعی

تامین، حفظ و ارتقای سطح سلامت نیروی کار علاوه بر این که یکی از ارزش های انسانی تلقی می شود، یکی از عوامل مهم رشد و ارتقاء فناوری و تولید است. رشد و شکوفایی اقتصاد جامعه به نیروی ماهر و سالم کار بستگی دارد و این امر زمانی میسر خواهد شد که خدمات بهداشتی و تسهیلات مورد نیاز کارگاهی برای شاغلین در بالاترین سطح ممکن تامین و ارائه گردد.

در این راستا به استناد اصل ۲۹ و ۱۳۸ قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران، بند (۲) ماده (۱) قانون وظایف و تشکیلات وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی ماده و مواد ۱۴۷، ۱۵۶، ۱۹۳ قانون کار و ۶۵ و ۶۶ قانون تامین اجتماعی، به منظور ارائه خدمات اولیه بهداشتی (PHC) در کارگاه های تولیدی ۴۹۹-۲۰ نفر شاغل، برنامه ارائه مراقبت های اولیه بهداشتی به کارگران با مشارکت وزارت خانه های تعاون، کار و رفاه اجتماعی، بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و سازمان تامین اجتماعی با هدف تامین سلامت شاغلین و خانواده آنان، ارتقای دانش و ایجاد رفتارهای مناسب بهداشتی در کارگران و سالم سازی محیط کار در بخش های صنعت، معدن، کشاورزی، خدمات و... تدوین گردید.

استراتژی:

۱. مشارکت بین بخشی وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی، وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی و سازمان تامین اجتماعی در جهت تقویت شورای هماهنگی خدمات بهداشتی بیمه شدگان مرکز و استان ها
۲. آموزش کارگران، بهگران، بهداشت یاران کارورگزاری جلسات توجیهی ویژه دانش آموختگان بهداشت حرفه ای در راستای اهداف طرح
۳. راه اندازی و تجهیز ایستگاه بهگر در کارگاههای ۱۰ تا ۴۹ نفر شاغل
۴. راه اندازی خانه های بهداشت کارگری در کارگاههای ۵۰ تا ۴۹۹ نفر شاغل
۵. تاسیس مرکز بهداشت کار در کارگاههای با بیش از ۵۰۰ نفر شاغل
۶. تقویت ارتباط تشکیلات بهداشت حرفه ای (ایستگاه بهگر، خانه بهداشت کارگری و مرکز بهداشت کار) با دستگاههای مرتبط
۷. ارزیابی وضعیت ایستگاه بهگر، خانه های بهداشت کارگری و مراکز بهداشت کار
۸. جذب دانش آموختگان بهداشت حرفه ای در کارگاهها
۹. انجام پروژه های تحقیقاتی برای ارزیابی میزان دست یابی به اهداف
۱۰. تشدید نظارت برفعالیت های ارایه مراقبت بهداشتی اولیه در کارگاهها

دامنه شمول: کلیه کارگاه ها و کارفرمایان دارای بیش از ۱۰ نفر شاغل

فصل اول: کلیات

ماده ۱- به استناد اصل ۲۹ و ۱۳۸ قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران، بند (۲) ماده (۱) قانون وظایف و تشکیلات وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی ماده و مواد ۱۴۷، ۱۵۶، ۱۹۳ قانون کار و ۶۵ و ۶۶ قانون تامین اجتماعی، واحد ارائه مراقبت های بهداشتی اولیه در بنگاههای اقتصادی به منظور انجام مقاصد زیر تاسیس می شود.

- ارائه مراقبت های اولیه بهداشتی به شاغلین
- ارتقای دانش و ایجاد رفتارهای مناسب بهداشتی کارگران که به طور غیر مستقیم بر اعضا خانواده آنان نیز موثر خواهد بود.
- سالم سازی محیط کار از طریق شناسایی، ارزیابی و کنترل عوامل زیان آور محیط کار

- ارتقای سطح آگاهی بهگران، بهداشت یاران کار و کارشناسان بهداشت حرفه ای در راستای ارائه خدمات مورد انتظار
- پیش گیری از بروز رخداد و بیمار های ناشی از کار
- پایش سلامت کارگران از طریق ارائه مراقبت های بهداشتی و پزشکی (تشکیل پرونده پزشکی و انجام معاینات قبل از استخدام، ادواری و اختصاصی برای کارگران)
- پیشگیری از آسیب های اجتماعی در جامعه کار و تولید

ماده ۲- تعاریف:

- **کار گر:** کسی که برطبق قانون کار، به درخواست کارفرما ، در مقابل دریافت حق السعی کار می کند.
- **کارفرما:** شخصی حقیقی و حقوقی که کارگر به درخواست او و در مقابل دریافت حق السعی کار می کند.
- کارگاه: محلی است که کارگر به درخواست کارفرما یا نماینده او در آن جا کار می کند، از قبیل مؤسسات صنعتی، کشاورزی، معدنی، ساختمانی، ترابری، مسافربری، خدماتی، تجاری، تولیدی، اماکن عمومی و امثال آنها
- **بیمه شده:** شخصی است که راساً مشمول مقررات تامین اجتماعی بوده و با پرداخت مبلغی به عنوان حق بیمه حق استفاده از مزایای مقرر در قانون کار دارد.
- **سلامت:** عبارتست از، برخورداری از آسایش کامل جسمی ، روانی، اجتماعی و معنوی نه فقط بیمار نبودن و نداشتن نقص عضو.
- **عوامل زیان آور محیط کار:** منظور آن دسته از عوامل آزار دهنده محیط کار (فیزیکی، شیمیایی، ارگونومیکی و بیولوژیکی و...) است که در محیط کار وجود دارند و باعث ایجاد تاثیرات منفی و عوارض سوء بر روی سلامتی کارگر می شود.
- **بیماری شغلی:** بیماری هایی که به واسطه انجام شغل خاص در محیط کار ایجاد می گردد.
- **ایستگاه بهگر:** فضای کوچکی از کارگاه و نزدیکترین محل به فرد بهگر است که قفسه نگهداری وسائل و برانکارد تاشو در آنجا قرار داده می شود .
- **خانه بهداشت کارگری:** واحدی در کارگاه های مشمول با جمعیت ۴۹۹-۵۰ نفر که به منظور حفظ سلامت کارگران و پیش گیری از بیماری شغلی و بروز حوادث در محیط کار ایجاد می گردد.
- **مرکز بهداشت کار:** فضایی در واحد کاری بالای ۵۰۰ نفر شاغل است که با تجهیزات لازم که خدمات اولیه بهداشتی توسط مسئول مرکز در آنجا ارائه می گردد.

- **بهگر:** کارگر آموزش دیده ای است که با حفظ سمت اولیه در محل کار به عنوان بهگر انجام وظیفه می نماید .
- **کیت کمکهای اولیه :** کیف بزرگ قابل حملی است که در آن مواد مورد احتیاج کمک های اولیه قرار دارد و در نزدیکترین فاصله ممکن به بهگر قابل دسترسی است .
- **بهداشت یار کار:** بهداشت یار کارفردی است دارای تحصیلات حداقل دیپلم که از بین شاغلان واحدهای صنعتی با داشتن حداقل دو سال سابقه کار انتخاب و پس از طی دوره آموزشی ۴۰۰ ساعته، توانایی لازم برای ارائه مراقبت های اولیه بهداشتی به کارگران را پیدا خواهد نمود.
- **دانش آموخته بهداشت حرفه ای:** شخصی است حقیقی از دانش آموختگان رشته مهندسی بهداشت حرفه ای یا مهندسی بهداشت حرفه ای و ایمنی کار
- **مسئول خانه بهداشت کارگری:** شخصی است حقیقی از فارغ التحصیلان رشته مهندسی بهداشت حرفه ای که ضمن دارا بودن شرایط مندرج در این برنامه و کسب تأیید از مرکز بهداشت شهرستان، توسط کارفرما در خانه بهداشت کارگری به کار گرفته می شود.
- **مسئول مرکز بهداشت کار:** شخصی است حقیقی از فارغ التحصیلان رشته مهندسی بهداشت حرفه ای یا مهندسی بهداشت حرفه ای و ایمنی کار که ضمن دارا بودن شرایط مندرج در این برنامه و کسب تأیید از مرکز بهداشت شهرستان، توسط کارفرما در مرکز بهداشت کار به کار گرفته می شود.
- **مسئول واحد ارائه خدمات بهداشتی اولیه :** شخصی است حقیقی از فارغ التحصیلان رشته مهندسی بهداشت حرفه ای یا مهندسی بهداشت حرفه ای و ایمنی کار که ضمن دارا بودن شرایط مندرج در این برنامه و کسب تأیید از مرکز بهداشت شهرستان، توسط کارفرما در کارگاه به کار گرفته می شود.
- **ارجاع فوری:** در صورت شرایط اورژانس (حوادث و بیماری ها) برای بیمه شدگان شاغل در کارخانجات، فرد مصدوم سریعاً به مراکز بهداشتی و درمانی اعزام می شود. برای تحقق این امر از فرم های مخصوص ارجاع فوری که طبق ضوابط خاصی از طرف مدیریت درمان تامین اجتماعی در اختیار خانه بهداشت کارگری قرار می گیرد استفاده می شود.
- **بهداشت حرفه ای:** عبارت است از علم و هنرپیش گیری از عوامل زیان آور محیط کار که سبب کاهش حوادث ناشی از کار، مسمومیت های شغلی و بیماری های حرفه ای می گردد.
- **بهبودی محیط:** عبارت است از کنترل عواملی از محیط زندگی/کار که به نحوی در رفاه و سلامت بدنی، روانی و اجتماعی انسان تاثیر دارند یا خواهند داشت.
- **مراقبت های اولیه بهداشتی (PHC):** مراقبت های اولیه بهداشتی مراقبت های اصلی در زمینه بهداشت

است که باید برای همه افراد و خانواده های آنان قابل دسترسی باشد. این خدمات بخش اساسی نظام بهداشتی و توسعه اقتصادی اجتماعی کشور است. مراقبت های اولیه بهداشتی اولین سطح تماس فرد، خانواده و جامعه با نظام بهداشتی کشور بوده و خدمات را تا حد ممکن به محل کار و زندگی مردم ارائه می دهد.

ماده ۳- واحدهای ارائه مراقبت های بهداشتی اولیه در بنگاههای اقتصادی به شرح زیر می باشد:

۱. واحدهای کاری دارای ۱۰ تا ۴۹ نفر شاغل مشمول تاسیس ایستگاه بهگر
۲. واحدهای کارگری دارای ۵۰ تا ۴۹۹ نفر شاغل مشمول تاسیس خانه بهداشت کارگری
۳. واحدهای کارگری دارای بیش از ۵۰۰ نفر شاغل مشمول تاسیس مرکز بهداشت کار

تبصره ۱: واحدهای کاری بالای ۳۰۰ نفر شاغل دارای نوبت کاری بایستی برای هر شیفت حداقل یک نفر بهداشتیار کارتمام وقت در نظر بگیرند.

ماده ۴- با توجه به اهمیت ارائه خدمات بهداشتی اولیه، بنگاههای اقتصادی کمتر از ۱۰ نفر نیز می توانند بطور مشترک بین چند کارگاه واحد ارائه مراقبت های بهداشتی اولیه تاسیس نمایند.

ماده ۵- در کارگاههای دارای کمیته حفاظت فنی و بهداشت کار واحد ارائه مراقبت های بهداشتی اولیه و بهداشتیارکار تحت نظر مسئول بهداشت حرفه ای فعالیت می نماید.

فصل دوم: مقررات عمومی

ماده ۶- کارفرما مکلف است نسبت به معرفی بهگر/ مسئول خانه بهداشت کارگری و مسئول مرکز بهداشت کار به مرکز / شبکه بهداشت مربوطه به شرح ذیل اقدام نماید:

- ارسال معرفی نامه از کارگاه متقاضی به مرکز/ شبکه بهداشت مربوطه
- تکمیل و ارائه فرم ثبت نام، یک قطعه عکس ۴*۳، کپی کارت ملی، تصویر برابر اصل گواهی پایان تحصیلات
- کارفرما مکلف است پس از اعلام تأیید صلاحیت مسئول واحد ارائه خدمات بهداشتی اولیه قرار داد کار با وی را منعقد و یک نسخه از آن را به مرکز / شبکه بهداشت مربوطه ارسال نماید.
- مسئول واحد ارائه خدمات بهداشتی اولیه باید در جلسه توجیهی آشنایی با شرح وظایف مسئولین بهداشت حرفه ای که توسط مرکز / شبکه بهداشت محل (ظرف حداکثر یک ماه) برگزار می شود شرکت نموده و گواهی شرکت در این دوره را از مرکز/ شبکه بهداشت مربوطه دریافت نماید.

- مسئول واحد ارائه خدمات بهداشتی اولیه باید صلاحیت علمی و فنی لازم را در حدود شرح وظایف مذکور دارا باشد. ارزیابی و تأیید این امر بر عهده مرکز/ شبکه بهداشتی مربوطه می باشد.

ماده ۷- وظایف و مسئولیت های کارفرما بشرح زیر می باشد:

- کارفرما مکلف است در کلیه کارگاهها ی ۱۰ تا ۴۹ نفر ایستگاه بهگر، ۵۰ تا ۴۹۹ نفر شاغل خانه بهداشت کارگری و بالای ۵۰۰ نفر شاغل مرکز بهداشت کار تاسیس نماید.
- وجود ایستگاه بهگر و خانه بهداشت کارگری و مرکز بهداشت کار و مسئول واحد ارائه خدمات بهداشتی اولیه در کارگاه به هیچ وجه رافع سایر مسئولیت های قانونی کارفرمایان در قبال دستورالعمل ها، آیین نامه ها و قوانین جاری نخواهد بود.
- کارفرما باید گزارش عملکرد ایستگاه بهگر، خانه بهداشت کارگری و مرکز بهداشت کار را در قالب فرم مصوب، هر شش ماه یکبار به سازمان های مربوطه ارسال نماید. (شبکه بهداشت، اداره کار و تامین اجتماعی)

ماده ۸- اعضاء شورای هماهنگی مرکز عبارتند از:

- نماینده وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی
- نماینده وزارت بهداشت ، درمان و آموزش پزشکی
- نماینده سازمان تامین اجتماعی

تبصره ۲- ساختار شورای هماهنگی خدمات بهداشتی به بیمه شدگان استان ها به شرح زیر خواهد بود:

سطح مدیران:

- (۱) مدیرکل تعاون، کارورفاه اجتماعی استان
- (۲) مدیرکل سازمان تامین اجتماعی استان
- (۳) رئیس دانشگاه علوم پزشکی استان

سطح کارشناسی:

- (۱) مدیر اجتماعی اداره کل تعاون، کارورفاه اجتماعی استان
- (۲) نماینده مرتبط تأمین اجتماعی استان
- (۳) نماینده مرتبط دانشگاه علوم پزشکی استان

تبصره ۳- شرح وظایف شورای هماهنگی خدمات بهداشتی به بیمه شدگان به شرح زیر می باشد:

- راهبری، نظارت و سیاستگذاری در بنگاههای اقتصادی
- تلاش در توسعه و گسترش تشکیلات بهداشت حرفه ای (ایستگاه بهگر، خانه بهداشت کارگری و مرکز بهداشت کار)
- انتخاب و معرفی خانه های بهداشت کارگری، ایستگاههای بهگر و مراکز بهداشت کار برتر و کارفرمایان سلامت محور
- شناسایی بنگاه های اقتصادی مشمول تاسیس و راه اندازی ایستگاه های بهگر و خانه های بهداشت کارگری و مرکز بهداشت کار
- تهیه بانک اطلاعاتی آماری ایستگاههای بهگر و خانه های بهداشت کارگری و مراکز بهداشت کار
- تلاش در یکپارچه سازی اطلاعات خانه های بهداشت کارگری و ایستگاههای بهگر و مراکز بهداشت کار در قالب سامانه
- تشکیل جلسات ماهیانه کارشناسی و فصلی مدیران شورا و ارسال صورتجلسات به دبیرخانه مرکزی
- برنامه ریزی جهت برپایی دوره های آموزشی و باز آموزی مسئولین خانه های بهداشت کارگری، ایستگاههای بهگر و مراکز بهداشت کار

ماده ۹- تاسیس ایستگاه بهگر در کارگاههای ۱۰ تا ۴۹ نفر شاغل به شرح زیر می باشد:

الف- بهگر از میان شاغلینی انتخاب می شود که دارای شرایط ذیل باشد :

- از کارکنان شاغل در کارگاه باشد .
- دارای حداقل تحصیلات دیپلم باشد .
- حداکثر سن ۴۵ سال باشد .
- توانایی جسمی مناسب را دارا بوده و قدرت فراگیری برنامه های آموزشی را داشته باشد .
- علاقه مند به ارائه خدمات بهداشتی و کمکهای اولیه باشد .
- با محیط کار، ابزار و تجهیزات موجود در کارگاه آشنایی داشته باشد .
- افرادی که در زمینه کمکهای اولیه ایمنی سابقه داشته باشند در اولویت خواهد بود .
- سپردن تعهد کتبی مبنی بر انجام وظیفه به عنوان بهگر کار حداقل به مدت ۴ سال پس از آموزش

ب- نحوه انتخاب بهگر:

ضمن توجیه کارفرما توسط اعضای شورای هماهنگی خدمات بهداشتی بیمه شدگان مربوطه در مورد برنامه تربیت بهگر به پیشنهاد کارفرما افراد واجد شرایط به معاونت بهداشتی استان معرفی می گردند . مدیریت بهداشت حرفه ای استان موظف است یک نفر از افراد معرفی شده را بر اساس این آیین نامه انتخاب و ضمن اعلام مراتب به کارفرما نسبت به شرکت وی در دوره آموزشی اقدام نماید. پس از پایان دوره آموزشی بهگران، به فاصله هر ۳ ماه یک بار ارزشیابی از فعالیت بهگران توسط اعضای شورای هماهنگی استان انجام میگردد.

ج- شرح برنامه :

در این برنامه فرد منتخب از میان کارگران علاقمند و داوطلب، به مدت ۱۳۰ ساعت دوره آموزشی را طی سه مرحله به شرح زیر سپری می نماید :

- ✓ مرحله اول : ارائه کمکهای اولیه به مدت ۵۰ ساعت تئوری و عملی
- ✓ مرحله دوم : بهداشت حرفه ای و حفاظت فنی بمدت ۴۰ ساعت
- ✓ مرحله سوم : مراقبتهای اولیه بهداشتی بمدت ۳۰ ساعت
- ✓ مرحله چهارم: پیشگیری از اعتیاد در محیط کار بمدت ۱۰ ساعت

د- شرح وظائف بهگر :

- کمک به نجات مصدومین ، ارائه خدمات کمکهای اولیه پزشکی به منظور نجات جان مصدومین ، پیشگیری از بروز آسیب های ثانویه و افزایش احتمال بهبودی مصدوم از طریق جلوگیری از خونریزی ، مسمومیت ها ، شکستگی ، در رفتگی ، خفگی ، شوک ، برق گرفتگی و
- در صورت نیاز، ارجاع مجروح یا مصدوم به مراکز بهداشتی - درمانی
- تهیه و ارسال آمار سوانح و حوادث حین کار براساس فرم های موجود به مراجع ذیصلاح
- نظارت و پیگیری بر استفاده صحیح از وسایل حفاظت فردی در کارگاه توسط شاغلین
- همکاری در اجرای برنامه های آموزشی در زمینه بهداشت حرفه ای و حفاظت فنی
- همکاری و هماهنگی با بازرسین بهداشت حرفه ای و بازرسین کار با اطلاع مدیریت کارگاه برای بررسی و شناسایی عوامل زیان آور محیط کار
- پیگیری و اجرای مصوبات کمیته های حفاظت فنی و بهداشت کار

ه- شرح وظایف کارفرما :

- انتخاب و معرفی کارگران واحد شرایط جهت طی دوره آموزشی مطابق شرایط احراز
- اعزام فرد انتخاب شده به صورت مامور به شبکه بهداشت مربوطه جهت شرکت در دوره تربیت بهگر
- فراهم نمودن امکانات ایستگاه بهگر در واحدهای تولیدی (قفسه فلزی) و تجهیزات مندرج در جدول شماره ۱ و مواد مصرفی ایستگاه امداد .
- همکاری با بهگر مطابق شرح وظائف بهگر
- تهیه کیت کمکهای اولیه و مواد محتوی آن مطابق با لیست تجهیزات ایستگاه بهگر
- کارفرما متعهد می گردد که قبل از پایان ۴ سال تعهد خدمت بهگر ، وی را از ادامه خدمت در این زمینه منع ننماید و در صورت بروز مشکلات حاد مراتب با هماهنگی مرکز بهداشت شهرستان با تعیین جانشین و اعزام فرد تعیین شده جهت آموزش اقدام نماید.

و- نیازهای ایستگاه بهگر:

الف- نیروی انسانی جهت آموزش:

کارشناسان بهداشت حرفه ای در ستاد و مراکز بهداشت استانها با کمک مربی دانشکده پرستاری، مامایی دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی استان و کارکنان منتخب به عنوان آموزش دهنده خواهند بود

ب- لیست تجهیزات ایستگاه بهگر:

ردیف	شرح	تعداد	الزامی	توصیه شده
۱	کیت کمک های اولیه (حاوی دستکش، گاز استریل، باند در اندازه های مختلف، قیچی، چسب زخم، پماد آنتی بیوتیک، بتادین، پنبه و چند عدد گیره و سنجاق)	متناسب با تعداد شاغلین	*	
۲	برانکارد دستی تاشو	یک عدد	*	
۳	قفسه نگهداری وسایل	یک عدد	*	
۴	آتل دست و پا	متناسب با تعداد شاغلین	*	
۵	روپوش سفید	یک عدد	*	
۶	فایل (برای نگهداری پرونده پزشکی شاغلین)	یک عدد	*	
۷	میز و صندلی و ملزومات اداری		*	
۸	نصب تابلوی ایستگاه بهگر	یک عدد	*	
۹	دفاتر ثبت حوادث و مراجعین		*	
۱۰	گواهینامه پایان دوره بهگری و نصب بر روی دیوار		*	
۱۱	شرح وظایف بهگر و نصب بر روی دیوار		*	
۱۲	دستشویی مجهز به شوینده مناسب		*	
۱۳	تخت معاینه		*	

	*	یک عدد	ترمو متر	۱۴
*			ترازوی قد و وزن	۱۵
	*		دستگاه اندازه گیری فشار خون	۱۶

ماده ۱۰- تاسیس خانه بهداشت کارگری در کارگاههای ۵۰ تا ۴۹۹ نفر شاغل به شرح زیر می باشد:

- در این بخش به منظور ارائه خدمات بهداشتی اولیه به کارگران، کارفرمایان مکلفند در کارگاه های مشمول (کارگاههای با جمعیت ۵۰ تا ۴۹۹ نفر) خانه بهداشت کارگری تاسیس نموده و از میان دانش آموختگان مهندسی بهداشت حرفه ای واجد شرایط، مسئول خانه بهداشت کارگری را انتخاب نماید. بدیهی است فرد منتخب به عنوان مسئول بهداشت حرفه ای و عضو کمیته حفاظت فنی و بهداشت کار نیز خواهد بود.

تبصره ۴- در مناطق محروم یا مناطقی که فاقد دانش آموخته بهداشت حرفه ای می باشند فردی به نام بهداشتیار کار مطابق زیر انتخاب و بطور تمام وقت ارائه خدمت می نماید

- شرح وظایف مسئول خانه بهداشت کارگری / مسئول بهداشت حرفه ای

۱. همکاری با شبکه بهداشت و درمان شهرستان و شرکت در برنامه های اعلام شده
۲. مستند نمودن اقدامات انجام گرفته در راستای اجرای آیین نامه ها و دستورالعمل های بهداشتی مرتبط با فعالیت کارگاه و پیگیری در خصوص انطباق کارگاه با مقررات مذکور
۳. ثبت نواقص بهداشتی محیط کار و انعکاس به کارفرما جهت رفع و پیگیری
۴. ارائه راه کارهای اجرایی به کارفرما جهت رفع نواقص بهداشتی
۵. انجام پیگیری لازم به منظور تهیه و ارسال صورت جلسات کمیته حفاظت فنی و بهداشت کار و همچنین فرم های مربوط به نواقص بهداشتی و بیماری های ناشی از کار به شبکه بهداشت
۶. آشنایی با قوانین و مقررات بهداشت حرفه ای و تعهدات بین المللی
۷. شرکت منظم و فعال در جلسات کمیته حفاظت فنی و بهداشت کار
۸. نظارت بر طراحی و یا توسعه واحد جدید در کارگاه (در صورت وجود) و اطلاع به شبکه بهداشت مربوطه
۹. ارائه آموزش در زمینه نحوه استفاده صحیح از وسایل حفاظت فردی و امکانات لازم برای تأمین سلامت و بهداشت کارگران
۱۰. ارائه آموزش به شاغلین برای آمادگی و مقابله با شرایط اضطراری و رخداد شیمیایی
۱۱. شرکت در دوره های آموزشی، بازآموزی، همایش ها و جلسات مرتبط با بهداشت حرفه ای اعلام شده از شبکه بهداشت
۱۲. استفاده از وسایل و مواد کمک آموزشی از جمله: پوستر، پمفلت، متون آموزشی و نظایر آن برای ارتقاء سطح آگاهی شاغلین
۱۳. استفاده از علائم هشداردهنده در محل های مناسب کارگاه جهت آگاهی کارگران، خود مراقبتی، ممنوعیت استعمال دخانیات و پیگیری از بیماری های شغلی
۱۴. تشکیل و بایگانی پرونده بهداشتی برای کلیه شاغلین
۱۵. انجام پیگیری لازم برای انجام معاینات قبل از استخدام به منظور به کار گماردن شاغلین متناسب با شغل
۱۶. پیگیری انجام معاینات ادواری شاغلین
۱۷. درخواست و پیگیری در خصوص انجام معاینات اختصاصی بر اساس نتایج آلاینده سنجی و با نظر متخصص طب کار یا پزشک دوره دیده طب کار

۱۸. اجرای پروتکل های بهداشتی ابلاغ شده از سوی وزارت بهداشت به ویژه در زمان بروز همه گیری بیماری های واگیر
۱۹. تعیین میزان بروز و شیوع بیماریهای ناشی از کار بر اساس نتایج معاینات شغلی
۲۰. اعلام موارد مشکوک به بیماریهای شغلی به شبکه بهداشت مربوطه و یا سایر مراجع ذیصلاح مطابق مقررات جاری
۲۱. انجام پیگیری لازم در تعیین شغل مناسب برای کارگرانی که به تشخیص پزشک متخصص طب کار یا پزشک دوره دیده طب کار به بیماریهای حرفه ای مبتلا شده اند و یا در معرض ابتلا قرار دارند
۲۲. انجام پیگیری لازم در خصوص ارائه خدمات کمک های اولیه و اورژانس به شاغلین
۲۳. تعیین خط مشی روشن و منطبق با موازین بهداشتی بر حسب شرایط اختصاصی محیط کار جهت حفظ و ارتقاء سطح بهداشت محیط کار و شاغلین
۲۴. تدوین برنامه بازدید مستمر از فرایند انجام کار (از نظر بهداشتی) و شرایط بهداشتی کار، کارگران و محیط کار
۲۵. خود ارزیابی و ارزیابی ریسک عوامل زیان آور محیط کار و ارائه پیشنهادات و اقدامات کنترلی
۲۶. شناسایی عوامل زیان آور شغلی مشتمل بر فیزیکی (صدا، ارتعاش، استرس های حرارتی، پرتو و روشنائی نامطلوب)، شیمیایی، بیولوژیکی و مکانیکی در محیط کار و ثبت اطلاعات مربوطه
۲۷. تعیین و اعلام کانون نهایی ایجاد خطرات بهداشتی در محیط کار
۲۸. پیگیری های لازم برای اندازه گیری عوامل زیان آور محیط کار بر اساس ارزیابی ریسک، برنامه ریزی سالیانه و ثبت اطلاعات حاصله
۲۹. پیگیری های لازم برای کنترل عوامل زیان آور شیمیایی محیط کار به منظور کاهش مواجهه شاغلین با عامل زیان آور مذکور و رساندن آن به زیر حدود مجاز مواجهات شغلی
۳۰. پیگیری های لازم برای کنترل عوامل زیان آور فیزیکی محیط کار (صدا، ارتعاش، استرس های حرارتی، پرتو و روشنائی نامطلوب) به منظور کاهش مواجهه شاغلین با عوامل زیان آور مذکور و رساندن آن به زیر حدود مجاز مواجهات شغلی
۳۱. شناسایی و ثبت ریسک فاکتورهای ارگونومیکی در محیط کار
۳۲. پیگیری های لازم برای اصلاح ریسک فاکتورهای ارگونومی در محیط کار
۳۳. تهیه و ارسال گزارش مربوط به ثبت سنجش ها و اندازه گیری ها و اقدامات کنترلی که توسط تشکیلات بهداشت حرفه ای انجام شده به شبکه بهداشت مربوطه
۳۴. حضور و نظارت مؤثر در زمان اندازه گیری عوامل زیان آور کارگاه توسط شرکت های خصوصی ارائه دهنده خدمات بهداشت حرفه ای
۳۵. نظارت بر عملکرد سیستم های کنترلی (نظیر تهویه های موضعی و صنعتی)
۳۶. ارائه مسائل و مشکلات و نواقص بهداشتی و پیشنهادات لازم به کارفرما جهت رفع نواقص و سالم سازی محیط کار در جلسات کمیته حفاظت فنی و بهداشت کار
۳۷. طرح و پیگیری رفع نواقص بهداشتی اعلام شده از سوی شبکه بهداشت شهرستان ظرف مهلت مقرر
۳۸. نظارت بر حسن اجرای ضوابط مربوط به آیین نامه تاسیسات و تسهیلات کارگاه از نظر بهداشت (آب آشامیدنی، زباله، فاضلاب، رخت کن، حمام، غذاخوری، آشپزخانه، ساختمان، سم پاشی و...)

۳۹. انجام پیگیری جهت تهیه وسایل حفاظت فردی مناسب برای پیشگیری از پیامدهای بهداشتی ناشی از مواجهه با عوامل زیان آور محیط کار
۴۰. نظارت بر تهیه لوازم و تجهیزات حفاظت فردی بر اساس نوع و میزان مواجهه با عامل زیان آور
۴۱. نظارت بر استفاده صحیح از وسایل حفاظت فردی توسط شاغلین
۴۲. پیگیری انجام واکسیناسیون به صورت دوره ای
۴۳. آشنایی و آمادگی برای مقابله با رخدادهای شیمیایی و تکمیل روزانه چک لیست مربوطه ابلاغ شده
۴۴. نظارت بر حمل، جابجایی و انبار داری مواد شیمیایی بر اساس دستورالعمل های مربوطه
۴۵. تهیه MSDS یا SDS مواد شیمیایی مطابق فرمت های استاندارد و قرار دادن آن در دسترس افراد در معرض خطرو اجرای برچسب گذاری مواد شیمیایی مطابق نظام هماهنگ بین المللی (GHS) مطابق با راهنمای ابلاغ شده
۴۶. تکمیل سالیانه برنامه عملیاتی تامین سلامت ایمنی و بهداشت عوامل اجرایی پسماند در کارگاه بر اساس دستورالعمل مربوطه و ارسال به مراکز بهداشتی
۴۷. پیشنهاد تشویق کارگرانی که در رعایت اصول بهداشت کار جدیت دارند به کارفرما
۴۸. نظارت بر اجرای پروتکل های بهداشتی ابلاغ شده از سوی وزارت بهداشت به ویژه در زمان بروز همه گیری بیماری های واگیر و رعایت بهداشت فردی توسط شاغلین
۴۹. همکاری با سازمان ها و ارگان های ذیربط به منظور پیشگیری و کنترل همه گیری بیماری های واگیر
۵۰. همکاری در ثبت صحیح چک لیست های خود اظهاری بهداشت حرفه ای کارگاه و ارسال به موقع به شبکه بهداشت مربوطه
۵۱. همکاری در برنامه های پیشگیری از آسیب های اجتماعی (برنامه همیار کارکنان EAP)
۵۲. همکاری در اجرای طرح های غربالگری در حوزه سلامت روان و اعتیاد
۵۳. ارائه آموزش های مهارت های زندگی و فرزند پروری، پیشگیری از اعتیاد و سلامت روان به کارگران
۵۴. همکاری در ارجاع شاغلین مصرف کننده مواد مخدر به مراکز درمانی و پیگیری بهبود آنان
۵۵. ارائه گزارش مکتوب از نتایج غربالگری و آموزش های پیشگیری از آسیب های اجتماعی و ارسال آن به دبیرخانه شورای هماهنگی خدمات بهداشتی به بیمه شدگان (مستقر در اداره کل تعاون، کار و رفاه اجتماعی استان) و مرکز/شبکه بهداشت مربوطه

تبصره ۵- نحوه انتخاب بهداشتیار کار:

در صورت فقدان دانش آموخته مهندسی بهداشت حرفه ای در کارگاه (در مناطق محروم) بنا به پیشنهاد کارفرما و تائید دبیرخانه شورای هماهنگی خدمات بهداشتی بیمه شدگان استان از متقاضیان واجد شرایط به میزان سه برابر تعداد مورد نیاز جهت بررسی های لازم ثبت نام به عمل خواهد آمد و سپس طی جلسه ای با حضور نمایندگان سه ارگان دست اندرکار طرح با افراد ثبت نام شده مصاحبه و فرد واجد شرایط گزینش گردیده و به نحو مقتضی از سوی دبیرخانه شورای هماهنگی استان جهت تایید نهایی به شورای هماهنگی مرکز منعکس می گردد تا در تاریخ مقرر فرد پذیرفته شده با هماهنگی کارفرما جهت شرکت در دوره آموزشی معرفی شود.

شرایط انتخاب بهداشت یار کار:

- تحصیلات حداقل دیپلم (ترجیحاً فوق دیپلم بهداشت و دیپلم علوم تجربی)
- حداقل دو سال سابقه کار در کارگاه مربوطه (الویت با افرادی است که تجربه مرتبط داشته باشند).
- کارت پایان خدمت و وظیفه یا معافیت برای آقایان
- حداکثر سن ۳۵ سال
- علاقمند به امور بهداشتی و توانایی فراگیری آموزش های لازم و برخورداری از سلامت کامل
- سپردن تعهد خدمت تمام وقت به میزان ۴ سال در زمینه اشتغال به کار تحت عنوان بهداشت یار کار

د- شرح وظایف بهداشتیار کار:

- ۱- جمع آوری اطلاعات و آمار مورد نیاز از واحد صنعتی در رابطه با مراقبت های اولیه بهداشتی و تکمیل فرم های مربوطه
- ۲- تهیه آمار فعالیت های بهداشتی، حوادث و سوانح کارگاه
- ۳- گزارش مشکلات بهداشتی ایمنی به مسئول خانه بهداشت کارگری
- ۴- ارائه آمار، گزارش فعالیت و عملکرد بازدید به مسئول خانه بهداشت کارگری
- ۵- ثبت گزارش بازدیدها و عملکرد در فرم ها و دفاتر مربوطه
- ۶- همکاری در آموزش موازین بهداشتی ایمنی به نیروی انسانی شاغل در کارگاه
- ۷- همکاری با کارکنان و مسئولان کارگاه در جهت پیشرفت برنامه های بهداشتی
- ۸- همکاری با کارکنان بهداشتی درمانی کارگاه و نمایندگان سازمان های مربوطه
- ۹- پی گیری لازم جهت رفع نواقص ایمنی بهداشتی
- ۱۰- همکاری در شناسایی عوامل زیان آور محیط کار
- ۱۱- پی گیری اندازه گیری و ارزیابی عوامل زیان آور محیط کار از طریق اشخاص حقیقی و حقوقی دارای مجوز
- ۱۲- شرکت در جلسات کمیته حفاظت فنی و بهداشت کار، در صورت لزوم
- ۱۳- نظارت بر استفاده صحیح از وسایل حفاظت فردی توسط کارگران
- ۱۴- تشکیل پرونده بهداشتی کارگران ، تنظیم و تکمیل فرم های بهداشتی ایمنی
- ۱۵- هماهنگی و آماده کردن شاغلین به منظور انجام معاینات توسط اشخاص حقیقی و حقوقی دارای مجوز
- ۱۶- بازدید دوره ای از کارگاه ، تاسیسات و تسهیلات بهداشتی رفاهی
- ۱۷- پی گیری در جهت سالم سازی محیط کار
- ۱۸- کنترل کارت سلامت کارکنانی که با مواد غذایی سروکار دارند و معرفی آنان به مراکز بهداشتی درمانی جهت صدور یا تمدید کارت بهداشتی
- ۱۹- تحویل داروهای مصوب و انجام کمک های اولیه جهت مراجعین
- ۲۰- انجام هماهنگی لازم با مراکز بهداشتی جهت واکسیناسیون کارگران در زمان مقرر
- ۲۱- همکاری در ارجاع کارگر حادثه دیده و بیمار اورژانسی به مراکز بهداشتی درمانی با استفاده از فرم مربوطه
- ۲۲- شرکت در گردهمایی ، جلسات بازآموزی و آموزشی بهداشتی و ایمنی
- ۲۳- همکاری در برنامه های پیش گیری و کاهش آسیب های اجتماعی
- ۲۴- انجام سایر وظایف محوله از سوی مسئول خانه بهداشت کارگری

ماده (۱۱) – تاسیسی مرکز بهداشت کار در کارگاههای بیش از ۵۰۰ نفر شاغل به شرح زیر می باشد:

کلیات:

مرکز بهداشت کار در کارگاه به واحدی اطلاق می شود که در کارگاههای با بیش از ۵۰۰ نفر شاغل در محل کار یا در نزدیکی آن تشکیل گردیده و فعالیت عمده و اساسی آنها کنترل مواجهات شغلی و مخاطرات محیط کار جهت پیشگیری از بیماری ها و انجام اقدامات اورژانسی ناشی از رخدادهای می باشد.

۱. این مراکز باید مورد تأیید و قبول وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی (شورای هماهنگی بیمه شدگان) قرار گیرد.
۲. مسئول مرکز بهداشت کار شخصی است حقیقی از دانش آموختگان رشته مهندسی بهداشت حرفه ای یا مهندسی بهداشت حرفه ای و ایمنی کار (حداقل تحصیلات مقطع کارشناسی است)
۳. با توجه به اهمیت کارگاه، مرکز بهداشت کار می تواند منحصر به یک کارگاه بوده (مرکز مستقل) و یا مشترک بین چند کارگاه (مرکز مشترک بهداشت کار) باشد.
۴. تعیین نوع مرکز بهداشت کار (مستقل یا مشترک) توسط مرکز/شبکه بهداشت مربوطه تعیین میگردد.
۵. مراکز مشترک بهداشت کار نمی توانند از قبول عضویت کارگاهی که واجد شرایط باشد امتناع نمایند. (ضمانت اجرای تخلف از این ماده تبصره یک ماده ۱۰۵ قانون کار می باشد)

سازمان :

۶. نیروی انسانی شاغل در مراکز بهداشت کار اعم از مستقل و مشترک عبارتند از:
 - حد اقل یک نفر پزشک عمومی دوره دیده طب کار در هر شیفت کاری
 - حداقل یک نفر کارشناس بهداشت حرفه ای در شیفت صبح
 - یک یا چند نفر پرستار و بهیار حسب شرایط کارگاه
 - یک یا چند نفر تکنسین فوریت های پزشکی
 - یک نفر راننده آمبولانس
 ۷. پزشک متخصص طب کار دارای مجوز، میتواند معاینات سلامت شغلی را برای شاغلین واحد کاری را انجام دهد.
 ۸. پزشکانی که در حال حاضر در مراکز بهداشت کار مشغول به کار می باشند پس از ابلاغ این برنامه در صورتی که بخواهند بکار خود ادامه دهند باید دوره تکمیلی طب کار را بگذرانند.
- تبصره ۶:** وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی حتی الامکان تسهیلات لازم را برای انجام این امر فراهم خواهد آورد.
- تبصره ۷:** تعداد پزشکان مراکز بهداشت کار به نسبت تعداد کارگران و بر طبق حداقل زمانی که پزشک باید صرف رسیدگی به این کارگاهها نماید بشرح زیر تعیین می شود.

- برای کارگاه‌هایی که اشتغال در آن مستلزم مراقبت مخصوص بوده و یا حداقل ۱۰ درصد کارگران آن زن یا کارآموز باشند یک پزشک در هر ساعت می‌تواند حداکثر به ۴ نفر کارگر ارائه خدمت کند.
- تبصره ۸: نوع کارگاه‌هایی که اشتغال در آنها مستلزم مراقبت مخصوص است از طرف وزارت بهداشت و وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی تعیین و اعلام خواهد شد.
- برای سایر کارگاه‌ها پزشک در هر ساعت می‌تواند حداکثر به ۶ نفر کارگر ارائه خدمت کند.
- ۹. در صورتی که ساعات کار در کارگاه بیش از چهار ساعت کار در هفته برای یک پزشک باشد آن کارگاه باید دارای مرکز مستقل بهداشت کار باشد که شامل یک یا چند پزشک می‌باشد.
- ۱۰. اگر ساعات کار کمتر از حد فوق باشد کارفرما بایستی یا مرکز مستقل بهداشت کار تشکیل دهد یا در مرکز مشترک بهداشت کار مشارکت نماید.
- تبصره ۹- ساعات خدمات پزشکان تمام‌وقت براساس ۴۰ ساعت کار در هفته محاسبه می‌گردد.

وظایف:

مبحث اول - آزمایش‌های اولیه استخدامی

- ۱۱. کارگران و کارآموزان قبل از اشتغال به کار یا کارآموزی باید مورد آزمایشات بدو استخدام قرار گیرند و نتایج آن در پرونده پزشکی آنان ثبت گردد.
- تبصره ۱۰ - این آزمایشات در مراکز مجاز و مورد تأیید وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی انجام خواهد شد.
- ۱۲. پس از انجام آزمایش‌های مندرج در ماده قبل در صورت پذیرش برگ گواهی صلاحیت اشتغال به کار از طرف پزشک مرکز صادر و به کارفرما داده می‌شود که در پرونده پزشکی کارگر بایگانی و در هنگام بازرسی در اختیار بازرسان کار و کارشناسان بهداشت حرفه ای گذاشته شود. علاوه بر گواهی فوق نتایج آزمایش‌ها در برگ آزمایش پزشکی که حاوی تمام نکات باشد منعکس می‌گردد. این برگ آزمایش که جزء اسرار پزشکی محسوب می‌گردد فقط ممکنست در اختیار پزشک کارگاه، بازرس کار و کارشناس بهداشت حرفه ای و یا مقامات صلاحیت دار قرار گیرد.
- تبصره ۱۱: نوع آزمایشات بر اساس مصوبات، توسط وزارت بهداشت درمان و آموزش پزشکی اعلام میگردد.
- تبصره ۱۲: نمونه برگ آزمایش و گواهینامه توسط وزارت بهداشت درمان و آموزش پزشکی تعیین و اعلام خواهد شد.

مبحث دوم - آزمایش‌های ادواری

- ۱۳. کارگران باید لااقل سالی یکبار به استناد ماده ۹۲ قانون کار مورد معاینه دوره ای قرار گیرند و نتایج آزمایش در پرونده پزشکی آنها منعکس گردد.
- ۱۴. این آزمایش‌ها باید در درجه اول نکات زیر را مشخص نماید.

- اعتیاد به الکل و مواد مخدره.
- ابتلاء به بیماری روانی.
- ابتلاء به بیماری سل ریوی یا بیماری‌های مسری دیگر.
- ابتلا به بیماری ریوی ناشی از کار
- ارزیابی تناسب شغلی
- تبصره ۱۳: مواردی که اعلام بیماری اجباریست از این قاعده مستثنی است.

۱۵. پزشک باید ترتیبی دهد که کارگران شاغل در کارهای سخت و زیان آور و کارگران کمتر از ۱۸ سال، زنان باردار، مادران شیرده و معلولین تحت مراقبت مخصوص قرار گیرند. فواصل تجدید معاینات این افراد نیز از طرف پزشک و با هماهنگی کارشناس بهداشت حرفه ای مرکز بهداشت کار تعیین خواهد شد. و کارفرما مکلف به اجرای آن است.

مبحث سوم - آزمایش‌های پزشکی بازگشت به کار

۱۶. چنانچه غیبت مربوط به بیماری‌های حرفه‌ای/ رخدادهای ناشی از کار و بیماری‌های غیر حرفه ای بیش از سه هفته باشد انجام معاینات بازگشت به کار توسط متخصص طب کار یا پزشک عمومی دوره دیده طب کار الزامی است. این معاینات باید مشخص نماید که آیا کارگر می‌تواند به کار قبلی اشتغال یابد یا لازم است موقتاً یا برای همیشه به شغل دیگری اشتغال ورزد.

مبحث چهارم - آزمایش‌های تکمیلی

۱۷. در صورتی که پزشک تشخیص دهد که می‌بایست آزمایش‌های تکمیلی از کارگر بعمل آید کارفرما مکلف است هزینه مربوط به این آزمایش‌ها را تأمین نماید.

- تبصره ۱۴- مدت زمان لازم برای کلیه آزمایش‌های پزشکی جزو مدت و ساعات کار و یا اضافه کار کارگران محسوب می‌شود.

مبحث پنجم - مراقبت‌های بهداشتی کارگاه

۱۸. در موارد زیر نظارت و مراقبت به عهده کارشناس بهداشت حرفه ای مرکز بهداشت کار بوده و کارفرما مکلف به انجام دستورات کارشناس بهداشت حرفه ای می‌باشد

- بهداشت عمومی کارگاه از نظر وضع بهداشتی ساختمان، نظافت، آب آشامیدنی، حمام، دستشویی، رخت‌کن، مستراح، دفع زباله، فاضلاب و همچنین بهداشت تأسیسات مربوط به رفاه کارگران از قبیل باشگاه، آشپزخانه، سالن غذاخوری، شیرخوارگاه، محل استراحت، تغذیه و طرز تهیه و توزیع غذای مصرفی کارگران. (مطابق با آیین نامه تأسیسات کارگاه از نظر بهداشت)

- سنجش و کنترل عوامل زیان آور محیط کار (فیزیکی، شیمیایی، ارگونومی و بیولوژیکی) که ممکن است سلامت کارگران را به خطر بیندازد مانند گرد و غبار، بخارات و گازهای زیان آور، تشعشعات و صدا، حرارت، رطوبت، نور، ارتعاش و....
- انجام نمونه برداری و آزمایش‌های لازم.
- بهبود شرایط کار از نظر اثرات نامطلوبی که کارگران به مناسبت شغل، سن، جنس، ساعت کار، میزان کار و مسائلی از قبیل نوبت‌کاری، کارمزدی و تسلسل کارها با آن مواجه می‌شوند.
- ارائه کمک‌های اولیه و مراقبت‌های فوری درباره مسمومیت‌ها و رخدادهای منظور جلوگیری از تشدید وضع بیمار

مبحث ششم – کمک‌های اولیه و مراقبت‌های فوری

۱۹. مراکز بهداشت کار باید آماده برای ارائه خدمات فوری به مصدومین و مسمومین باشد. مراکز بهداشت کار که به اقتضای شرایط کار ممکن است مخاطراتی از قبیل مسمومیت، خفگی به علت گازها، سوختگی، برق‌گرفتگی و غیره داشته باشند باید مجهز به وسایل نجات حادثه دیده مخصوصاً سرم، اکسیژن، مقویات قلبی و تنفسی و همچنین افراد ورزیده و آشنا به نحوه تنفس مصنوعی (پرستار) باشند.
۲۰. کارفرما مکلف است لوازم مورد نیاز را تهیه و در اختیار مرکز بهداشت کار بگذارد.

مبحث هفتم – تکالیف مشورتی

۲۱. کارشناس بهداشت حرفه ای به عنوان مسئول مرکز بهداشت کار، مشاور بهداشتی مدیر کارخانه و عضو کمیته حفاظت فنی و بهداشت کار کارگاه بوده و در جلسات کمیته‌های مزبور شرکت و در آنچه مربوط به امور بهداشتی و شرایط کار باشد اظهار نظر می‌کند.
۲۲. کارفرما موظف است پیشنهادهای بهداشتی مسئول مرکز بهداشت کار را اجرا نماید در صورت عدم توافق، نظر مرکز بهداشت شهرستان در این موارد قطعی خواهد بود.
۲۳. هرگونه تغییر در تکنیک یا در نوع مواد اولیه و محصول تهیه شده باید به اطلاع مسئول مرکز بهداشت کار برسد تا در صورتی که تغییر مزبور از لحاظ بهداشتی مضر تشخیص گردد مطابق با بند ۱۷ مبحث ششم راهکارهای لازم به کارفرما ارائه گردد.

مبحث هشتم – مطالعات و بررسی‌ها

۲۴. مرکز بهداشت کار باید با بررسی علل و منشاء غیبت کارگران راه‌های پیش‌گیری از رخداد و بیماری‌هایی را که موجب تعطیل کار و غیبت کارگران شده است را تعیین و پیشنهاد نماید.
۲۵. مرکز بهداشت کار باید پرونده پزشکی برای کارگران تنظیم نماید و آمارهای مربوط به حوادث و بیماری‌های ناشی از کار و اطلاعات مربوط به شرایط بهداشتی کارگاه و خدمات مرکز بهداشت کار را بطور مرتب تهیه و به منظور بررسی نگهداری نماید.

۲۶. مسئول مرکز بهداشت کار موظف است در صورت مشاهده بیماری‌های شغلی و رخداد ناشی از کار مراتب را به مراجع ذیصلاحیت اعلام نماید همچنین در صورت تشخیص قطعی بیماری خطر ناک توسط پزشک مرکز، باید مراتب به نحو مقتضی با خود کارگر در میان گذاشته شود.

تبصره ۱۵- نمونه فرمهای مخصوص گزارش و اعلام بیماری‌های شغلی از طرف وزارت بهداشت درمان و آموزش پزشکی تهیه و در دسترس مراکز بهداشت کار گذاشته می‌شود.

۲۷. شرکت در مطالعه و طبقه بندی مشاغل به منظور نظارت بر تطابق کار با کارگر و واگذاری کارهای مناسب به کارگران مخصوصاً کارگران معلول با توجه به توانایی جسمی و روانی آنان از وظائف پزشک مرکز بهداشت کار است و کارفرما مکلف است تمهیدات لازم برای انجام آنرا فراهم نماید.

انتخاب و استخدام پزشک مرکز بهداشت کار:

۲۸. پزشک مرکز بهداشت کار به وسیله کارفرما انتخاب و طبق قراردادی مشغول بکار می‌شود در قرارداد مزبور باید تمام نکات و کلیه وظائف محوله و شرایط استخدامی مخصوصاً مدت قرارداد کاملاً تصریح گردد. یک نسخه از قرارداد تنظیمی باید به مرکز بهداشت شهرستان نیز ارسال گردد.

امور پرستاری:

۲۹. مرکز بهداشت کار باید در تمام اوقات کار دارای پرستار یا بهیار باشد.

۳۰. تعداد پرستاران یا بهیاران برای مراکزی که دارای یک پزشک هستند حداقل دو نفر و برای مراکزی که بیش از یک پزشک دارند باید برای هر یک نفر پزشک که اضافه می‌شود یک پرستار یا بهیار اضافه در نظر گرفته شود.

۳۱. ساعت کار پرستاران باید طوری تنظیم گردد که حداقل یک پرستار یا بهیار در تمام اوقات کار در مرکز بهداشت کار حضور داشته باشد.

۳۲. وظائف پرستاران یا بهیاران مراکز بهداشت کار بشرح زیر است:

- انجام امور اداری مرکز بهداشت کار زیر نظر مسئول مرکز.
- انجام کمک‌های مقدماتی و فوری پزشکی.
- کمک به بیماران در انجام دستورات درمانی پزشکان.
- کمک در معاینات پزشکی به پزشک طب کار.
- همکاری در اجرای برنامه‌های آموزشی در کارگاه‌های مربوطه.
- انجام خدمات مشورتی در غیاب پزشک مرکز بهداشت کار
- تنظیم و نگهداری پرونده‌های پزشکی و تهیه گزارش‌ها و آمار.
- نظارت بر امور کمک‌های اولیه در مرکز بهداشت کار و کارگاه‌ها.

۳۳. محل و لوازم مراکز بهداشت کار:

۳۴. مرکز بهداشت کار باید در محل مناسبی داخل کارگاه یا در مجاورت آن قرار داشته و دارای قسمت‌های زیر باشد:

الف: در مراکزی که فقط به وسیله یک پزشک اداره می‌شود:

- حداقل دو اتاق که وسعت هر یک از ۱۶ متر مربع کمتر نباشد.
 - اتاق یا محل مناسبی برای انتظار
 - سرویس‌های دستشویی، دوش آب سرد و گرم و توالت بهداشتی.
 - اتاق‌ها باید دارای دستشویی مجهز به آب سرد و گرم، تهویه مناسب و روشنایی کافی و وسایل لازم جهت گرم کردن و خنک کردن بوده و طوری ساخته شده باشند که هیچگونه صدایی مانع معاینات پزشکی نگردد.
- ب- در مراکزی که بیش از یک پزشک دارند یک اتاق برای هر یک از پزشکان اضافه در نظر گرفته شود به علاوه تعداد متناسب کابین برای تعویض لباس و یک اتاق کوچک برای مراقبت بیماران فراهم باشد.

۳۵. تجهیزات اداری و ساختمانی مرکز بهداشت کار بشرح زیر است:

اتاق پزشک ، اتاق کارشناس بهداشت حرفه ای ، اتاق انتظار، فشارسنج ، لوازم معاینه ، تخت بیمار، پاراوان ، لوازم اداری مانند میز صندلی ارگونومیک ، صندلی مراجعین ، کمد دارویی ، آمبولانس ، یخچال ، فایل ، رایانه به تعداد ، پرینتر ، لوازم التحریر و...

۳۶. کارگاه‌هایی که از مرکز بهداشت کار مشترک استفاده می‌نمایند باید دارای اتاق مناسبی جهت کمک‌های اولیه در کارگاه باشند.

شرح وظایف مسئول مرکز بهداشت کار

۱. همکاری با شبکه بهداشت و درمان شهرستان و شرکت در برنامه های اعلام شده
۲. مستند نمودن اقدامات انجام گرفته در راستای اجرای آیین نامه ها و دستورالعمل های بهداشتی مرتبط با فعالیت کارگاه و پیگیری در خصوص انطباق کارگاه با مقررات مذکور
۳. ثبت نواقص بهداشتی محیط کار و انعکاس به کارفرما جهت رفع و پیگیری
۴. ارائه راه کارهای اجرایی به کارفرما جهت رفع نواقص بهداشتی
۵. انجام پیگیری لازم به منظور تهیه و ارسال صورت جلسات کمیته حفاظت فنی و بهداشت کار و همچنین فرم های مربوط به نواقص بهداشتی و بیماری های ناشی از کار به شبکه بهداشت
۶. آشنایی با قوانین و مقررات بهداشت حرفه ای و تعهدات بین المللی
۷. شرکت منظم و فعال در جلسات کمیته حفاظت فنی و بهداشت کار
۸. نظارت بر طراحی و یا توسعه واحد جدید در کارگاه (در صورت وجود) و اطلاع به شبکه بهداشت مربوطه
۹. ارائه آموزش در زمینه نحوه استفاده صحیح از وسایل حفاظت فردی و امکانات لازم برای تأمین سلامت و بهداشت کارگران
۱۰. ارائه آموزش به شاغلین برای آمادگی و مقابله با شرایط اضطراری و رخداد شیمیایی
۱۱. شرکت در دوره های آموزشی، بازآموزی، همایش ها و جلسات مرتبط با بهداشت حرفه ای اعلام شده از شبکه بهداشت
۱۲. استفاده از وسایل و مواد کمک آموزشی از جمله: پوستر، پمفلت، متون آموزشی و نظایر آن برای ارتقاء سطح آگاهی شاغلین
۱۳. استفاده از علائم هشداردهنده در محل های مناسب کارگاه جهت آگاهی کارگران، خود مراقبتی، ممنوعیت استعمال دخانیات و پیشگیری از بیماری های شغلی
۱۴. تشکیل و بایگانی پرونده بهداشتی برای کلیه شاغلین
۱۵. انجام پیگیری لازم برای انجام معاینات قبل از استخدام به منظور به کار گماردن شاغلین متناسب با شغل
۱۶. پیگیری انجام معاینات ادواری شاغلین
۱۷. درخواست و پیگیری در خصوص انجام معاینات اختصاصی بر اساس نتایج آلاینده سنجی و با نظر متخصص طب کار یا پزشک دوره دیده طب کار
۱۸. اجرای پروتکل های بهداشتی ابلاغ شده از سوی وزارت بهداشت به ویژه در زمان بروز همه گیری بیماری های واگیر
۱۹. تعیین میزان بروز و شیوع بیماری های ناشی از کار بر اساس نتایج معاینات شغلی
۲۰. اعلام موارد مشکوک به بیماری های شغلی به شبکه بهداشت مربوطه و یا سایر مراجع ذیصلاح مطابق مقررات جاری
۲۱. انجام پیگیری لازم در تعیین شغل مناسب برای کارگرانی که به تشخیص پزشک متخصص طب کار یا پزشک دوره دیده طب کار به بیماری های حرفه ای مبتلا شده اند و یا در معرض ابتلا قرار دارند
۲۲. انجام پیگیری لازم در خصوص ارائه خدمات کمک های اولیه و اورژانس به شاغلین
۲۳. تعیین خط مشی روشن و منطبق با موازین بهداشتی بر حسب شرایط اختصاصی محیط کار جهت حفظ و ارتقاء سطح بهداشت محیط کار و شاغلین

۲۴. تدوین برنامه بازدید مستمر از فرایند انجام کار (از نظر بهداشتی) و شرایط بهداشتی کار، کارگران و محیط کار
۲۵. خود ارزیابی و ارزیابی ریسک عوامل زیان آور محیط کار و ارائه پیشنهادات و اقدامات کنترلی
۲۶. شناسایی عوامل زیان آور شغلی مشتمل بر فیزیکی (صدا، ارتعاش، استرس های حرارتی، پرتو و روشنائی نامطلوب)، شیمیایی، بیولوژیکی و مکانیکی در محیط کار و ثبت اطلاعات مربوطه
۲۷. تعیین و اعلام کانون نهایی ایجاد خطرات بهداشتی در محیط کار
۲۸. پیگیری های لازم برای اندازه گیری عوامل زیان آور محیط کار بر اساس ارزیابی ریسک، برنامه ریزی سالیانه و ثبت اطلاعات حاصله
۲۹. پیگیری های لازم برای کنترل عوامل زیان آور شیمیایی محیط کار به منظور کاهش مواجهه شاغلین با عامل زیان آور مذکور و رساندن آن به زیر حدود مجاز مواجهات شغلی
۳۰. پیگیری های لازم برای کنترل عوامل زیان آور فیزیکی محیط کار (صدا، ارتعاش، استرس های حرارتی، پرتو و روشنائی نامطلوب) به منظور کاهش مواجهه شاغلین با عوامل زیان آور مذکور و رساندن آن به زیر حدود مجاز مواجهات شغلی
۳۱. شناسایی و ثبت ریسک فاکتورهای ارگونومیکی در محیط کار
۳۲. پیگیری های لازم برای اصلاح ریسک فاکتورهای ارگونومی در محیط کار
۳۳. تهیه و ارسال گزارش مربوط به ثبت سنجش ها و اندازه گیری ها و اقدامات کنترلی که توسط تشکیلات بهداشت حرفه ای انجام شده به شبکه بهداشت مربوطه
۳۴. حضور و نظارت مؤثر در زمان اندازه گیری عوامل زیان آور کارگاه توسط شرکت های خصوصی ارائه دهنده خدمات بهداشت حرفه ای
۳۵. نظارت بر عملکرد سیستم های کنترلی (نظیر تهویه های موضعی و صنعتی)
۳۶. ارائه مسائل و مشکلات و نواقص بهداشتی و پیشنهادات لازم به کارفرما جهت رفع نواقص و سالم سازی محیط کار در جلسات کمیته حفاظت فنی و بهداشت کار
۳۷. طرح و پیگیری رفع نواقص بهداشتی اعلام شده از سوی شبکه بهداشت شهرستان ظرف مهلت مقرر
۳۸. نظارت بر حسن اجرای ضوابط مربوط به آیین نامه تاسیسات و تسهیلات کارگاه از نظر بهداشت (آب آشامیدنی، زباله، فاضلاب، رخت کن، حمام، غذاخوری، آشپزخانه، ساختمان، سم پاشی و...)
۳۹. انجام پیگیری جهت تهیه وسایل حفاظت فردی مناسب برای پیشگیری از پیامدهای بهداشتی ناشی از مواجهه با عوامل زیان آور محیط کار
۴۰. نظارت بر تهیه لوازم و تجهیزات حفاظت فردی بر اساس نوع و میزان مواجهه با عامل زیان آور
۴۱. نظارت بر استفاده صحیح از وسایل حفاظت فردی توسط شاغلین
۴۲. پیگیری انجام واکسیناسیون به صورت دوره ای
۴۳. آشنایی و آمادگی برای مقابله با رخدادهای شیمیایی و تکمیل روزانه چک لیست مربوطه ابلاغ شده
۴۴. نظارت بر حمل، جابجایی و انبار داری مواد شیمیایی بر اساس دستورالعمل های مربوطه
۴۵. تهیه MSDS یا SDS مواد شیمیایی مطابق فرمت های استاندارد و قرار دادن آن در دسترس افراد در معرض خطرو اجرای برچسب گذاری مواد شیمیایی مطابق نظام هماهنگ بین المللی (GHS) مطابق با راهنمای ابلاغ شده

۴۶. تکمیل سالیانه برنامه عملیاتی تامین سلامت ایمنی و بهداشت عوامل اجرایی پسماند در کارگاه بر اساس دستورالعمل مربوطه و ارسال به مراکز بهداشتی

۴۷. پیشنهاد تشویق کارگرانی که در رعایت اصول بهداشت کار جدیت دارند به کارفرما

۴۸. نظارت بر اجرای پروتکل های بهداشتی ابلاغ شده از سوی وزارت بهداشت به ویژه در زمان بروز همه گیری بیماری های واگیر و رعایت بهداشت فردی توسط شاغلین

۴۹. همکاری با سازمان ها و ارگان های ذیربط به منظور پیشگیری و کنترل همه گیری بیماری های واگیر

۵۰. همکاری در ثبت صحیح چک لیست های خود اظهاری بهداشت حرفه ای کارگاه و ارسال به موقع به شبکه بهداشت مربوطه

۵۱. همکاری در برنامه های پیشگیری از آسیب های اجتماعی (برنامه همیار کارکنان EAP)

۵۲. همکاری در اجرای طرح های غربالگری در حوزه سلامت روان و اعتیاد

۵۳. ارائه آموزش های مهارت های زندگی و فرزند پروری، پیشگیری از اعتیاد و سلامت روان به کارگران

۵۴. همکاری در ارجاع شاغلین مصرف کننده مواد مخدر به مراکز درمانی و پیگیری بهبود آنان

۵۵. ارائه گزارش مکتوب از نتایج غربالگری و آموزش های پیشگیری از آسیب های اجتماعی و ارسال آن به دبیرخانه شورای هماهنگی خدمات بهداشتی به بیمه شدگان (مستقر در اداره کل تعاون، کار و رفاه اجتماعی استان) و مرکز/شبکه بهداشت مربوطه

۵۶. شرح وظایف پزشک دوره دیده طب کار:

- انجام معاینات پزشکی جهت کلیه مراجعین کارگاه
- ارجاع کارکنان به سایر متخصصان در صورت نیاز
- ارزیابی آسیب های وارد شده در محیط کار به کارمند در صورت مطالبه غرامت
- ارائه مشاوره به کارفرما در جهت کاهش آسیب های شغلی و در نتیجه هزینه های مربوط به حق بیمه
- ارائه مشاوره به کارکنان در جهت سازگاری با محیط شغلی جدید
- مشارکت در انجام معاینات دوره ای و اطمینان از تناسب جسمانی و روحی کارمندان با الزامات شغلی
- ارائه مشاوره به کارفرمایان و کارمندان در رابطه با بازنشستگی و خروج از کار
- پیشنهاد کردن موقعیت شغلی جدید به کارمند آسیب دیده ای که قادر به اجرای وظایف شغلی خود نیست.
- سایر موارد حسب قرار داد منعقد با کارفرما

این برنامه مشتمل بر ۲ فصل و ۱۱ ماده و ۱۵ تبصره به استناد اصل ۲۹ و ۱۳۸ قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران ، بند (۲) ماده (۱) قانون وظایف و تشکیلات وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی ماده و مواد ۱۴۷، ۱۵۶، ۱۹۳ قانون کار و ۶۵ و ۶۶ قانون تامین اجتماعی، در تاریخ به تصویب معاون بهداشت وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و معاون فرهنگی اجتماعی وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی رسیده است و اجرای آن برای کلیه کارگاهها، کارفرمایان، کارگران و کارآموزان الزامی است.

دکتر کمال حیدری

معاون بهداشت

وزارت بهداشت درمان و آموزش پزشکی

دکتر چکشیان

معاون فرهنگی اجتماعی

وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی

ضمانت

فرم گزارش دهی سه ماهه فعالیت های ایستگاه بهگر

زن..... مرد.....	تعداد شاغلین	آدرس کارگاه:.....	نام کارگاه :.....
.....	شماره تماس	نام و نام خانوادگی بهگر..... تاریخ تاسیس ایستگاه بهگر:.....	نام و نام خانوادگی کارفرما:.....
واحد فعالیت	تعداد	عنوان	ردیف
بازدید		تعداد بازدید از کارگاه، تاسیسات بهداشتی و رفاهی	۱
گزارش		تعداد گزارش مکتوب نواقص به کارفرما	۲
جلسه		تعداد جلسات آموزشی برای کارگران	۳
نفر		تعداد افراد شرکت کننده در جلسات آموزشی	۴
کمیته		تعداد کمیته حفاظت فنی و بهداشت کار تشکیل شده دارای صورتجلسه	۵
نفر		تعداد مراجعین برای دریافت کمک های اولیه	۶
مورد - تعداد		تعداد حوادث رخ داده ناشی از کارمنجر به استفاده از استراحت پزشکی	۷
تعداد		تعداد روزهای غیبت از کار (مرخصی استعلاجی) به دلیل حوادث و بیماری ناشی از کار	۸
تعداد		تعداد عوامل زیان آورکنترل شده (فیزیکی ، شیمیایی و ارگونومیک)	۹

این فرم هر سه ماه یکبار توسط بهگر تکمیل و به مرکز بهداشت شهرستان ارسال می گردد.

در صورت برگزاری جلسات آموزشی پیوست نمودن فرم مربوط به جلسات آموزش گروهی که حاوی اسامی افراد شرکت کننده ، موضوع ، شیوه آموزش و مشخصات آموزش دهنده الزامی می باشد.

در صورت بروز حوادث ناشی از کارمنجر به استراحت پزشکی تکمیل و پیوست نمودن فرم گزارش حادثه ناشی از کار الزامی است.

در صورت وجود عامل زیان آور کنترل شده در طول سه ماهه ضمیمه نمودن مستندات از قبیل شرح وضعیت قبلی و همچنین وضعیت فعلی به همراه تصاویر و... توصیه می گردد.

تاریخ تکمیل:..... نام و نام خانوادگی بهگروامضا.....

تعهد نامه

اینجانب (نام و نام خانوادگی) فرزند.....متولد.....دارای شماره شناسنامه..... و کد ملی.....صادره
از.....شاغل در.....که در تاریخ.....از طرف کارگاه.....به نشانی.....

طی نامه شماره.....جهت شرکت در دوره آموزشی تربیت بهگر معرفی شده ام، شرعا و قانونا و در کمال
صحت عقل و بدون هیچ گونه اجباری متعهد می گردم که به طور منظم و مرتب در کلاس های آموزشی تربیت بهگر که از
تاریخ لغایت در محل.....برگزار میگردد شرکت نموده و با موفقیت دوره را به پایان برسانم، و
در صورت عدم موفقیت در آزمون در صورت تمایل با هزینه شخصی خود نسبت به طی دوره مجدد و قبولی در آزمون
اقدام نمایم. و متعهد میگردم پس از دریافت گواهینامه بهگری حداقل به مدت ۴ سال در کارگاه.....کلیه خدمات
مورد انتظار بهگر را به طور کامل و مناسب ارائه نمایم و در صورت انصراف کلیه هزینه های دوره را برابر اعلام مرکز
بهداشت پرداخت نمایم

نام و نام خانوادگی و اثر انگشت

شماره:.....

تاریخ:.....

بنام خدا

گواهینامه پایان دوره آموزشی بهگر

گواهی می گردد آقای/خانم.....فرزند.....متولد.....دارای شماره شناسنامه.....و کد
ملی.....صادره از.....شاغل در.....از تاریخ.....تا تاریخ.....به مدت ۱۲۰ ساعت دوره
آموزشی بهگر را در شهرستان.....با موفقیت به پایان رسانده است ، نامبرده میتواند به عنوان بهگر در
کارگاه.....وظایف مربوطه را انجام دهد.

مدیرکل تعاون، کار و رفاه اجتماعی استان

معاون بهداشتی دانشگاه علوم پزشکی

سرفصل های آموزشی دوره بهداشتیاریکار

ردیف	عناوین سرفصل های آموزشی	ساعات تدریس		
		تئوری	عملی	جمع کل
۱	اهداف و برنامه طرح مراقبت های اولیه بهداشتی	۶	-	۶
۲	آشنایی با شبکه بهداشتی درمانی کشور و سیستم ارجاع	۴	۶	۱۰
۳	آشنایی با سازمان ها وارگان های مرتبط با ایمنی وبهداشت حرفه ای وقوانین مرتبط	۲۲	۱۸	۴۰
۴	سیستم های مدیریت کیفیت ISO، بهداشت، ایمنی ومحیط زیست (HSE)، بهداشت حرفه ای وایمنی (OHSAS۱۸۰۰۱)	۸	۸	۱۶
۵	آمار واطلاعات	۸	۴	۱۲
۶	کمک های اولیه	۵۰	۴۰	۹۰
۷	آموزش بهداشت وبهداشت عمومی	۳۰	۱۸	۴۸
۸	بهداشت محیط	۳۲	۱۸	۵۰
۹	بهداشت حرفه ای وایمنی	۸۰	۴۸	۱۲۸
	جمع کل	۲۴۰	۱۶۰	۴۰۰

* هر روز بازدید عملی، ۶ ساعت آموزش محسوب می شود.

برنامه های آموزشی دوره بهداشتیای کار

ردیف	موضوع
۱	اهداف و برنامه های طرح ارائه مراقبت های اولیه بهداشتی به کارگران
۲	آشنایی با شبکه بهداشتی درمانی کشور و سیستم ارجاع
۳	آشنایی با قوانین و سازمان های مرتبط با ایمنی و بهداشت حرفه ای
۱-۳	قانون کار
۲-۳	قانون تامین اجتماعی
۳-۳	قوانین بین المللی سازمان ها و ارگان های ارائه دهنده خدمات مرتبط با برنامه (وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی، وزارت بهداشت درمان و آموزش پزشکی و سازمان تامین اجتماعی)
۴	سیستم های مدیریت کیفیت بهداشت و ایمنی
۴-۱	سیستم مدیریت کیفیت ISO
۴-۲	سیستم مدیریت ایمنی و بهداشت حرفه ای (OHSAS) و سلامت، ایمنی و محیط زیست (HSE)
۵	آشنایی با کلیات آمار و اطلاعات
۱-۵	مقدمات آمار (تعاریف، گروه بندی، جدول و...)
۲-۵	انواع نمودار
۳-۵	شاخص های مرکزی و پراکنندگی
۶	کمک های اولیه
۱-۶	آشنایی مختصر با آناتومی و فیزیولوژی بدن
۶-۲	اصول کمک های اولیه
۶-۳	شناخت و اندازه گیری علائم حیاتی (نبض، فشارخون،...)
۶-۴	شوک، غش، صرع و مراقبت از بیماران
۶-۵	انواع زخم ها و پانسمان
۶-۶	خفگی ها
۶-۷	خون ریزی ها

ردیف	موضوع
۶-۸	تنفس مصنوعی و ماساژ قلب
۶-۹	مسمومیت ها
۶-۱۰	شکستگی ها، دررفتگی ها و آتل گذاری
۶-۱۱	گزیدگی ها، برق گرفتگی ها، گرمزدگی و سرمزدگی
۶-۱۲	سوختگی ها
۶-۱۳	عفونت و علل بروز آن
۶-۱۴	روش های حمل بیمار
۶-۱۵	درمان های ساده و علامتی و آشنایی با بعضی از داروها و محلول ها
۶-۱۶	حوادث غیر مترقبه
۶-۱۷	آموزش عملی کمک های اولیه
۷	آموزش بهداشت و بهداشت عمومی
۱-۷	اصول آموزش بهداشت
۲-۷	اصول یادگیری و روش های آموزش بهداشت
۳-۷	وسایل کمک آموزشی و نقش آن در آموزش بهداشت
۴-۷	نقش آموزش بهداشت در کاهش سوانح و حوادث در محیط کار و خانواده
۵-۷	نقش آموزش بهداشت در پیش گیری از بیماری های واگیر و غیر واگیر در محیط کار و خانواده
۶-۷	ارزش های فرهنگی و قواعد اجتماعی و نقش آن در تامین سلامت کارگران و اعضای خانواده و سبک زندگی او
۷-۷	چگونگی ارتقای بهداشت در محیط کار (طرح مسائل مهم مانند تغذیه ، ورزش ، اعتیاد ، و...)
۸-۷	آشنایی با کلیات و اصول بهداشت عمومی
۹-۷	آشنایی با کلیات و اصول بهداشت دهان و دندان
۱۰-۷	آشنایی با کلیات و اصول بهداشت مادر و کودک
۱۱-۷	آشنایی با بیماری های مهم واگیر، غیر واگیر و راه های پیشگیری از این بیماری ها

موضوع	ردیف
آشنایی باواکسیناسیون و برنامه ایمن سازی	۱۲-۷
آشنایی با مسائل جمعیتی و بهداشت تنظیم خانواده	۱۳-۷
آموزش عملی(واکسیناسیون، بازدید از مراکز مربوطه،.....)	۱۴-۷
بهداشت محیط	۸
آشنایی با اصول و کلیات بهداشت محیط	۸-۱
بهداشت آب	۸-۲
جمع آوری، نگهداری، حمل و نقل و دفع بهداشتی پسماندها	۸-۳
جمع آوری و دفع بهداشتی پساب	۸-۴
آشنایی با کلیات و اصول بهداشت مواد غذایی	۸-۵
کنترل و مبارزه با حشرات و جوندگان	۸-۶
آشنایی با استانداردها و اقدامات بهسازی در محیط کار(تسهیلات رفاهی، بهداشتی)	۸-۷
آموزش عملی(بازدید، کلسنجی،.....)	۸-۸
بهداشت حرفه ای و ایمنی	۹
آشنایی با کلیات و اصول بهداشت حرفه ای	۹-۱
شناسایی عوامل فیزیکی زیان آور محیط کار	۹-۲
شناسایی عوامل شیمیایی زیان آور محیط کار	۹-۳
شناسایی عوامل بیولوژیکی زیان آور محیط کار	۹-۴
شناسایی عوامل مکانیکی زیان آور محیط کار	۹-۵
آشنایی مختصر با معاینات و بیماری های شغلی	۶-۹
آشنایی با روش های کنترل عوامل زیان آور و ضایعات ناشی از کار	۷-۹
آشنایی با مهندسی عوامل انسانی(ارگونومی)	۸-۹

موضوع	ردیف
آشنایی مختصر با معاینات سلامت شغلی	۹-۹
آشنایی با وسایل حفاظت فردی	۱۰-۹
حوادث ناشی از کار (تعریف حادثه ، عوامل حادثه زا در صنعت و پیش گیری از حوادث)	۹-۱۱
شناسایی افراد حساس و مستعد در معرض خطر	۹-۱۲
آشنایی با آیین نامه حفاظت فنی و بهداشت کار	۹-۱۳
آموزش عملی بهداشت حرفه ای و ایمنی	۹-۱۴

برنامه بازآموزی بهداشتیاری کار

ساعت	موضوع	ردیف
۴	بهداشت عمومی	۱
۴	بهداشت محیط	۲
۱۲	بهداشت حرفه ای	۳
۸	ایمنی و حوادث ناشی از کار	۴
۶	آیین نامه، دستورالعمل، قوانین مرتبط با ایمنی و بهداشت حرفه ای	۵
۶	سایر مباحث براساس تصمیم گیری شورای هماهنگی خدمات بهداشتی بیمه شدگان	۶

ساعات مباحث فوق در ابتدای سال یا قبل از برگزاری دوره بازآموزی، تعیین و نسخه ای از آن به شورای هماهنگی خدمات بهداشتی بیمه شدگان مرکز ارسال گردد.

تجهيزات فنی مورد نیاز خانه های بهداشت کارگری

تعداد مورد نیاز (بر حسب جمعیت تحت پوشش)		نوع کالا	ردیف
۵۰۰-۱۰۰ نفر	زیر ۱۰۰ نفر		
یک عدد	یک عدد	تخت معاینه	۱
یک عدد	_____	پاراوان	۲
یک عدد	_____	سیلندر اکسیژن	۳
یک عدد	_____	دستگاه مانومتر	۴
یک عدد	_____	ترالی حمل کپسول اکسیژن	۵
یک عدد	یک عدد	برانکار دستي تاشو	۶
یک عدد	یک عدد	گوشی معاینه	۷
یک عدد	یک عدد	دستگاه فشارخون	۸
یک عدد	یک عدد	کیت کلر سنج	۹
یک عدد	یک عدد	ترالی پانسمان	۱۰
یک عدد	یک عدد	رسیور	۱۱
یک عدد	یک عدد	لگن گرد استیل	۱۲
یک عدد	یک عدد	جای پنبه استیل	۱۳
یک عدد	یک عدد	کیسه آب گرم	۱۴
یک عدد	یک عدد	کیسه یخ	۱۵
یک عدد	یک عدد	پنس کوخر	۱۶
یک عدد	_____	پنس هموستات	۱۷
یک عدد	یک عدد	پنس بلند	۱۸
یک عدد	یک عدد	قیچی راست	۱۹
یک عدد	یک عدد	جای پنس استیل	۲۰
پنج عدد	سه عدد	گارو با گیره مخصوص	۲۱
یک عدد	یک عدد	ترمومتر دهانی	۲۲
یک عدد	یک عدد	جای ترمومتر دهانی	۲۳

دارو های اساسی و لوازم مصرفی پزشکی مورد نیاز در خانه بهداشت کارگری:

اقلام دارویی: قرص: آث آ- استامینوفن- آنتی اسید (آلومینیوم ام جی اس)، تورنیکت، سرم فیزیولوژیک و

استریل

پمادها: مسکن و سوختگی، محلول بتادین و نرمال سالین

لوازم مصرفی پزشکی: باند- گاز استریل - لکوپلاست - تنسو پلاست - پنبه

فرم بازدید از کارگاه توسط مسئول خانه بهداشت کارگری

تاریخ بازدید:

الف- وضعیت تاسیسات و تسهیلات رفاهی بهداشتی کارگاه:

ملاحظات	نامناسب	مناسب	نوع تاسیسات و تسهیلات
			آب آشامیدنی
			فاضلاب
			زیاله
			حمام
			توالت
			دست شویی
			رختکن
			حوله و صابون
			آشپزخانه
			یخچال و سردخانه
			انبار مواد غذایی
			شیرخوارگاه و مهدکودک
			نمازخانه
			وسایل گرمایشی
			وسایل سرمایشی
			تهویه عمومی کارگاه

ب- وضعیت کنترل عوامل زیان آور:

ملاحظات	وجود دارد	وجود دارد	وجود ندارد	نوع عامل زیان آور
	کنترل نشده	کنترل شده		
فیزیکی				
				صدا
				ارتعاش
				روشنایی
				پرتو
				گرما
				رطوبت
				سرما
شیمیایی				
				تماس پوستی
				ریوی
				گوارشی
ارگونومیکی				
				وضعیت بدن در حین کار
				ابزار کار
				حمل بار

پ- وضعیت ارائه مراقبت های اولیه بهداشتی:

عنوان	تعداد
معاینات ادواری	
معاینات قبل از استخدام	
معاینات اختصاصی	
بیماری های ناشی از کار تشخیص داده شده	

وضعیت		عنوان
☐ نامناسب	☐ مناسب	وضعیت جعبه کمک های اولیه
☐ نامناسب	☐ مناسب	وضعیت شارژ وسایل اطفای حریق
☐ نامناسب	☐ مناسب	وضعیت استفاده از وسایل حفاظت فردی
در هریک از موارد نام واحد و تعداد شاغلان در معرض عوامل زیان آور ذکر گردد:		
ملاحظات:		
نام و نام خانوادگی مسئول خانه بهداشت کارگری:		
سمت:		

فرم گزارش دهی فعالیت های خانه های بهداشت کارگری به مراجع مربوط

ردیف	عنوان	حجم فعالیت	واحد حجم فعالیت
۱	تعداد بازدید از کارگاه، تاسیسات بهداشتی و رفاهی		بازدید
۲	تعداد گزارش های مکتوب نواقص به کارفرما		گزارش
۳	تعداد جلسات آموزشی برای کارگران		جلسه
۴	تعداد افراد شرکت کننده در جلسات آموزشی		نفر
۵	تعداد کمیته حفاظت فنی و بهداشت کاردارای صورت جلسه		کمیته
۶	تعداد عوامل زیان آور کنترل شده (فیزیکی، شیمیایی، ارگونومیکی)		مورد
۷	تعداد عوامل زیان آور کنترل نشده		مورد
۸	تعداد پرونده بهداشتی تشکیل شده		پرونده
۹	تعداد افراد معرفی شده برای صدور کارت بهداشتی		نفر
۱۰	تعداد مراجعین برای دریافت کمک های اولیه		نفر
۱۱	تعداد مراجعین برای دریافت داروهای اولیه		نفر
۱۲	تعداد ارجاع فوری به مراکز بهداشتی / درمانی		مورد
۱۳	تعداد بیماری های تشخیص داده شده ناشی از کار		مورد
۱۴	تعداد حوادث رخ داده شده ناشی از کار		مورد
۱۵	تعداد افراد واکسینه شده		نفر
۱۶	تعداد دفعات کلرسنجی از آب آشامیدنی		
۱۷	تعداد بازدید انجام شده از وضعیت پساب		بازدید
۱۸	تعداد دفعات بازدید از وضعیت بهداشتی پسماندها		بازدید
۱۹	تعداد اقدامات کنترلی در زمینه مبارزه با حشرات و جوندگان		مورد
۲۰	تعداد معاینات انجام شده	دوره ای	مورد
		قبل از استخدام	مورد
		اختصاصی	مورد

این فرم هر سه ماه یک بار توسط خانه های بهداشت کارگری تکمیل و به ارگان های مربوطه ارسال می گردد. نام و نام خانوادگی تکمیل کننده:

تاریخ بازدید:.....

شورای هماهنگی ارائه خدمات بهداشتی بیمه شدگان استان..... شهرستان.....

فرم بازدید و ارزشیابی از خانه بهداشت کارگری

۱- اطلاعات عمومی کارگاه:

نام کارگاه:	محصول اصلی:	شماره تلفن و نمابر:
نام کارفرما:	آدرس:	
تعداد شیفت:	تاریخ بهره برداری کارگاه:	تاریخ تاسیس خانه بهداشت کارگری:

۲- مشخصات ارائه دهندگان خدمات بهداشتی در کارگاه:

نام و نام خانوادگی پزشک	نام و نام خانوادگی کارشناس یا کارشناس ارشد بهداشت حرفه ای		نام و نام خانوادگی کاردان بهداشت حرفه ای		بهداشت یار کار		تعداد کارگران		پرسنل شیفت
	پاره وقت	تمام وقت	پاره وقت	تمام وقت	نام و نام خانوادگی	مدرک تحصیلی	مرد	زن	
متخصص	دوره دیده	تمام وقت	پاره وقت	تمام وقت	نام و نام خانوادگی	مدرک تحصیلی	مرد	زن	صبح کار
ص طب کار	طب کار	تمام وقت	پاره وقت	تمام وقت	نام و نام خانوادگی	مدرک تحصیلی	مرد	زن	عصر کار
		تمام وقت	پاره وقت	تمام وقت	نام و نام خانوادگی	مدرک تحصیلی	مرد	زن	شب کار
		تمام وقت	پاره وقت	تمام وقت	نام و نام خانوادگی	مدرک تحصیلی	مرد	زن	نوبت کار
		تمام وقت	پاره وقت	تمام وقت	نام و نام خانوادگی	مدرک تحصیلی	مرد	زن	جمع

سایر اطلاعات:

- تاریخ اخذ گواهی بهداشت یاری کار..... تاریخ آخرین بازآموزی
- جمع ساعت اشتغال ماهانه دانش آموختگان بهداشت حرفه ای
- جمع ساعت اشتغال ماهانه پزشک:.....
- مشخصات شرکت های خصوصی ارائه دهنده سلامت کار:
- نام شرکت ارائه دهنده خدمات بهداشت حرفه ای:.....
- نام شرکت ارائه دهنده خدمات طب کار:.....

۳- مشخصات عمومی خانه بهداشت کارگری:

ردیف	موضوع	روش سنجش	امت یاز کام ل	امتیاز کسب شده			توضیحات
				مناس ب	نسب تا مناس ب	نامنا سب	
۱	وضعیت دسترسی مستقیم کارگران به خانه بهداشت کارگری	م.پ					
۲	نصب تابلو	م					
۳	فضای فیزیکی	م					
۴	وضعیت دست شویی	م					
۵	وضعیت روشنائی	م					
۶	وضعیت تهویه	م					
۷	وضعیت سرمایش و گرمایش	م					
۸	وضعیت رطوبت	م					
۹	وضعیت فیزیکی ساختمان	م					
۱۰	وضعیت تجهیزات اداری	م.پ					
۱۱	وضعیت نظم و نظافت	م					

۴- تجهیزات فنی:

ردیف	موضوع	روش سنجش	امت یاز کام ل	امتیاز کسب شده			توضیحات
				مناس ب	نسب تا مناس ب	نامنا سب	
۱	وضعیت وسایل و تجهیزات فنی	م.پ.ب					
۲	وضعیت سالم بودن وسایل و تجهیزات فنی	م.پ.ب					

۵- وضعیت داروها:

ردیف	موضوع	روش سنجش	امت یاز کام ل	امتیاز کسب شده			توضیحات
				مناس ب	نسب تا مناس ب	نامنا سب	
۱	وضعیت انطباق داروهای موجود با لیست دارویی و دستورالعمل سالانه	م.پ.ب					
۲	شرایط نگهداری داروها	م.ب					
۳	وضعیت تاریخ انقضای داروهای موجود	م.ب					

سایر اطلاعات:

بیشترین داروهای مصرفی در خانه بهداشت کارگری
 نام سایر داروهای موجود در خانه بهداشت کارگری (مازاد بر دستورالعمل اجرایی)

۶- نحوه فعالیت خانه بهداشت کارگری:

رتبه	موضوع	روش سنجش	امتیاز کامل	امتیاز کسب شده			توضیحات
				مناسب ب	نسبتاً مناسب	نامناسب	
۱	وجود برنامه زمان بندی فعالیت های کارکنان خانه بهداشت کارگری	م					
۲	وضعیت اجرای برنامه زمان بندی موجود	م.ب					
۳	انجام بازدیدهای روزانه از واحدهای تحت پوشش و تاسیسات بهداشتی و رفاهی	م.ب					
۴	وضعیت گزارش مکتوب نواقص به کارفرما و پی گیری جهت رفع نواقص	م					
۵	وضعیت ارائه برنامه های آموزشی به کارگران	م.ب					
۶	وضعیت نصب پوستر، نمودار آماری، شرح وظایف، گواهی پایان دوره و در خانه بهداشت کارگری	م					
۷	وضعیت نصب پوستر، تراکت، پمفلت در تابلوهای آموزشی در محیط کارگاه	م					
۸	پیگیری تشکیل کمیته حفاظت فنی و بهداشت کار و مصوبات آن	م.ب					
۹	ارسال گزارش فعالیت ماهیانه و بیماری ها به مرکز بهداشت	م					
۱۰	ارسال گزارش فعالیت ماهیانه به دبیرخانه مرکزی شورای همافکنی خدمات بهداشتی به بیمه شدگان	م					
۱	ارسال آمار حوادث و صورتجلسات کمیته حفاظت فنی و بهداشت کار به ادارات کل کار و امور اجتماعی و مرکز بهداشت	م					
۱	وضعیت نظارت بر آب آشامیدنی (سنجش میزان کلر باقیمانده و...) و ثبت در فرم مربوطه	م					
۲	وضعیت نظارت بر جمع آوری و دفع زباله	م					
۳	وضعیت نظارت بر جمع آوری و دفع فاضلاب	م.ب					
۴	وضعیت ثبت تعداد مراجعین و علت مراجعه	م					
۵	وضعیت ارائه کمک های اولیه به مصدومین	م.ب					
۶	وضعیت تشکیل و تکمیل پرونده پزشکی کارگران	م.ب					
۷	وضعیت انجام معاینات قبل از استخدام	م.ب					
۸	وضعیت انجام معاینات دوره ای	م.ب					
۹	وضعیت انجام معاینات اختصاصی	م.ب					
۱۰	وضعیت پی گیری نتایج معاینات کارگران	م.ب					

					م	وضعیت حفظ و نگهداری پرونده های پزشکی کارگران	۲ ۲
					م.ب	وضعیت شناسایی و ارزیابی عوامل زیان آور محیط کار	۲ ۳
					م.ب	وضعیت کنترل عوامل زیان آور محیط کار (صدا، روشنایی و...)	۲ ۴
					م	وضعیت ثبت حوادث و علل آن	۲ ۵
					م	وضعیت ثبت مصرف روزانه دارو	۲ ۶

ردیف	موضوع	روش سنجش	امتیاز کامل	امتیاز کسب شده			توضیحات
				مناس ب	نسبتا مناسب	نام نا سب	
۲	وضعیت ثبت و گزارش داروهای تاریخ مصرف گذشته	م					
۷	وضعیت استفاده از تجهیزات و وسایل حفاظت فردی توسط کارگران	م.ب					
۲	وضعیت ارجاع فوری مصدومین ، تکمیل ، ثبت و نگهداری فرم های مربوطه	م.ب					
۹	وضعیت ارسال گزارش و تحویل نسخه دوم فرم های ارجاع فوری به سازمان تامین اجتماعی	م.ب					
۳	میزان تعامل و همکاری مدیریت با خانه بهداشت کارگری	م.پ.ب					
۱	وضعیت حضور کارکنان در جلسات هماهنگی ارگان های مربوطه	ب					
۳	وضعیت تطابق رختکن و اتاق استراحت کارگران با موازین بهداشتی	م					
۳	پی گیری کنترل کارت بهداشت کارکنانی که با مواد غذایی سرو کار دارند	م.ب					
۴							

ب: بررسی

پ: پرسش

م: مشاهده

جمع امتیاز:

موارد قابل پی گیری توسط اعضای شورا:

نماینده اداره کل تعاون، کار و رفاه اجتماعی استان

نام و نام خانوادگی:

نماینده معاونت بهداشتی دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی استان

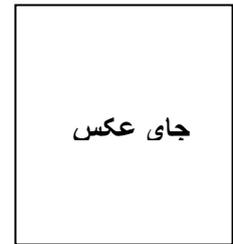
نام و نام خانوادگی:

نماینده مدیریت درمان تامین اجتماعی استان

نام و نام خانوادگی:

شماره.....

تاریخ.....

« گواهی نامه بهداشتیاری کار »

گواهی می گردد آقای / خانم..... فرزند..... متولد..... دارای شماره شناسنامه..... و کد ملی..... صادره از..... شاغل در..... از تاریخ..... تا تاریخ..... به مدت ۴۲۰ ساعت دوره آموزشی بهداشتیاری کار را در شهر ستان..... با موفقیت به پایان رسانده است ، نامبرده میتواند به عنوان بهداشتیاری در کارگاه..... وظایف مربوطه را انجام دهد.

مدیر کل تعاون، کار و رفاه اجتماعی استان

معاون بهداشتی دانشگاه علوم پزشکی

تجهيزات فنی مورد نیاز مراکز بهداشت کار

ردیف	نوع کالا	تعداد مورد نیاز (برحسب جمعیت تحت پوشش)*
۱	تخت معاینه	۳ عدد
۲	پاراوان	۳ عدد
۳	سیلندر اکسیژن	۳ عدد
۴	دستگاه مانومتر	۳ عدد
۵	ترالی حمل کپسول اکسیژن	۳ عدد
۶	برانکارد دستی تاشو	۳ عدد
۷	گوشی معاینه	۳ عدد
۸	دستگاه فشارخون	۳ عدد
۹	کیت کلرسنج	۳ عدد
۱۰	ترالی پانسمان	۳ عدد
۱۱	رسیور	۳ عدد
۱۲	لگن گرد استیل	۳ عدد
۱۳	جای پنبه استیل	۳ عدد
۱۴	کیسه آب گرم	۳ عدد
۱۵	کیسه یخ	۳ عدد
۱۶	پنس کوخر	۳ عدد
۱۷	پنس هموستات	۳ عدد
۱۸	پنس بلند	۳ عدد
۱۹	قیچی راست	۳ عدد
۲۰	جای پنس استیل	۳ عدد
۲۱	گارو با گیره مخصوص	۵ عدد
۲۲	ترمومتردهانی	۳ عدد
۲۳	جای ترمومتردهانی	۳ عدد

* بیش از ۱۰۰۰ نفر و به ازای هر ۵۰۰ نفر یک عدد به هر یک از تجهیزات اضافه می شود.

دارو های اساسی و لوازم مصرفی پزشکی مورد نیاز

اقلام دارویی:

قرص: آت آ- استامینوفن - آنتی اسید (آلومینیوم ام جی اس)

پمادها: مسکن و سوختگی

محلول: بتادین - نرمال سالین

لوازم مصرفی پزشکی:

باند - گاز استریل - لکوپلاست - تنسو پلاست - پنبه

فرم بازدید از کارگاه توسط مسئول مرکز بهداشت کار

الف) وضعیت تاسیسات و تسهیلات رفاهی بهداشتی کارگاه:

ملاحظات	نامناسب	مناسب	نوع تاسیسات و تسهیلات
			آب آشامیدنی
			فاضلاب
			زباله
			حمام
			توالت
			دست شویی
			رختکن
			حوله و صابون
			آشپزخانه
			یخچال و سردخانه
			انبار مواد غذایی
			شیرخوارگاه و مهدکودک
			نمازخانه
			وسایل گرمایشی
			وسایل سرمایشی
			تهویه عمومی کارگاه

تاریخ بازدید:

ب) وضعیت کنترل عوامل زیان آور:

ملاحظات	وجود دارد کنترل نشده	وجود دارد کنترل شده	وجود ندارد	نوع عامل زیان آور
				فیزیکی
				صدا
				ارتعاش
				روشنایی
				پرتو
				گرما
				رطوبت
				سرما
				شیمیایی
				تماس پوستی
				ریوی
				گوارشی
				ارگونومیکی
				وضعیت بدن در حین کار
				ابزار کار
				حمل بار

ج) وضعیت ارائه مراقبت های اولیه بهداشتی:

عنوان	تعداد
معاینات ادواری	
معاینات قبل از استخدام	
معاینات اختصاصی	
بیماری های ناشی از کار تشخیص داده شده	

عنوان	وضعیت
وضعیت جعبه کمک های اولیه	مناسب ☐ نامناسب ☐
وضعیت شارژ وسایل اطفای حریق	مناسب ☐ نامناسب ☐
وضعیت استفاده از وسایل حفاظت فردی	مناسب ☐ نامناسب ☐
در هر یک از موارد نام واحد و تعداد شاغلان در معرض عوامل زیان آور ذکر گردد:	
ملاحظات:	
نام و نام خانوادگی مسئول مرکز بهداشت کار:	
سمت:	

تاریخ بازدید:

فرم گزارش دهی فعالیت های مرکز بهداشت کار به مراجع مربوط

ردیف	عنوان	حجم فعالیت	واحد حجم فعالیت
۱	تعداد بازدید از کارگاه، تاسیسات بهداشتی و رفاهی		بازدید
۲	تعداد گزارش های مکتوب نواقص به کارفرما		گزارش
۳	تعداد جلسات آموزشی برای کارگران		جلسه
۴	تعداد افراد شرکت کننده در جلسات آموزشی		نفر
۵	تعداد کمیته حفاظت فنی و بهداشت کاردارای صورت جلسه		کمیته
۶	تعداد عوامل زیان آور کنترل شده (فیزیکی، شیمیایی، ارگونومیک)		مورد
۷	تعداد عوامل زیان آور کنترل نشده		مورد
۸	تعداد پرونده بهداشتی تشکیل شده		پرونده
۹	تعداد افراد معرفی شده برای صدور کارت بهداشتی		نفر
۱۰	تعداد مراجعین برای دریافت کمک های اولیه		نفر
۱۱	تعداد مراجعین برای دریافت داروهای اولیه		نفر
۱۲	تعداد ارجاع فوری به مراکز بهداشتی/ درمانی		مورد
۱۳	تعداد بیماری های تشخیص داده شده ناشی از کار		مورد
۱۴	تعداد حوادث رخ داده شده ناشی از کار		مورد
۱۵	تعداد افراد واکسینه شده		نفر
۱۶	تعداد دفعات کلرسنجی از آب آشامیدنی		نفر
۱۷	تعداد بازدید انجام شده از وضعیت پساب		بازدید
۱۸	تعداد دفعات بازدید از وضعیت بهداشتی پسماندها		بازدید
۱۹	تعداد اقدامات کنترلی درزمینه مبارزه باحشرات و جوندگان		مورد
۲۰	تعداد معاینات انجام شده	دوره ای	مورد
		قبل از استخدام	مورد
		اختصاصی	مورد

* این فرم هر سه ماه یک بار توسط مرکز بهداشت کار تکمیل و به ارگان های مربوطه ارسال می گردد.

نام و نام خانوادگی تکمیل کننده: سمت:

تاریخ بازدید:.....

نوبت بازدید:.....

چک لیست پایش عملکرد مسئول بهداشت حرفه ای در خانه بهداشت کارگری و مرکز بهداشت کار

ردیف	عنوان	امتیاز امتیاز کسب شده (پایه اولیه)	امتیاز کسب شده (پایش پیگیری)	مصدق ندارد
بخش عمومی				
۱	آیا مسئول بهداشت حرفه ای تأییدیه شروع به کار خود را از شبکه بهداشت اخذ نموده است؟	۲		
۲	آیا با شبکه بهداشت همکاری داشته و در برنامه های اعلام شده شرکت می کند؟	۲		
۳	آیا آیین نامه ها و دستورالعمل های بهداشتی مرتبط با فعالیت کارگاه به منظور انطباق کارگاه با مقررات مذکور در دسترس می باشد؟	۲		
۴	آیا نواقص بهداشتی محیط کار ثبت و جهت رفع و پیگیری به کارفرما منعکس می گردد؟	۲		
۵	آیا راه کارهای اجرایی جهت رفع نواقص بهداشتی به کارفرما ارائه می نماید؟	۲		
۶	آیا پیگیری لازم به منظور تهیه و ارسال صورت جلسات کمیته حفاظت فنی و بهداشت کار و همچنین فرم های مربوط به نواقص بهداشتی و بیماریهای ناشی از کار به شبکه بهداشت انجام شده است؟	۲		
۷	آیا جلسات کمیته حفاظت فنی و بهداشت کار با حضور مسئول بهداشت حرفه ای به طور منظم تشکیل می گردد؟	۲		
۸	آیا با سازمان ها و ارگان های ذیربط به منظور پیشگیری و کنترل همه گیری بیماری های واگیر همکاری دارد؟	۲		
۹	آیا پروتکل های بهداشتی ابلاغ شده از سوی وزارت بهداشت به ویژه در زمان بروز همه گیری بیماری های واگیر را اجرا می نماید؟	۳		
بخش آموزش				
۱۰	آیا در خصوص نحوه استفاده صحیح از وسایل حفاظت فردی به شاغلین آموزش داده شده است؟	۲		
۱۱	آیا به شاغلین برای آمادگی و مقابله با شرایط اضطراری و رخداد شیمیایی آموزش داده است؟	۲		

			۲	آیا در دوره های آموزشی، بازآموزی، همایش ها و جلسات مرتبط با بهداشت حرفه ای اعلام شده از سوی شبکه بهداشت مربوطه شرکت نموده است؟	۱۲
			۲	آیا از وسایل و مواد کمک آموزشی از جمله: پوستر، پمفلت، متون آموزشی و نظایر آن برای ارتقاء سطح آگاهی شاغلین استفاده شده است؟	۱۳
			۱	آیا از علائم هشداردهنده در محل های مناسب کارگاه جهت آگاهی کارگران، خود مراقبتی و ممنوعیت استعمال دخانیات و پیشگیری از بیماری های شغلی استفاده شده است؟	۱۴
بخش طب کار					
			۲	آیا پرونده بهداشتی برای کلیه شاغلین تشکیل و بایگانی شده است؟	۱۵
			۲	آیا پیگیری لازم برای انجام معاینات قبل از استخدام به منظور به کار گماردن شاغلین متناسب با شغل انجام شده است؟	۱۶
			۲	آیا پیگیری لازم برای انجام معاینات ادواری انجام شده است؟	۱۷
			۲	آیا پیگیری لازم در خصوص انجام معاینات اختصاصی بر اساس نتایج آلاینده سنجی با نظر متخصص طب کار یا پزشک دوره دیده طب کار انجام شده است؟	۱۸
			۲	آیا بر اساس نتایج معاینات شغلی میزان بروز و شیوع بیماریهای ناشی از کار تعیین شده است؟	۱۹
			۲	آیا موارد مشکوک به بیماریهای شغلی به شبکه بهداشت مربوطه و یا سایر مراجع ذیصلاح مطابق مقررات جاری اعلام شده است؟	۲۰
			۲	آیا پیگیری لازم در تعیین شغل مناسب برای کارگرانی که به تشخیص پزشک متخصص طب کار یا پزشک دوره دیده طب کار به بیماریهای حرفه ای مبتلا شده اند و یا در معرض ابتلا قرار دارند انجام گرفته است؟	۲۱
			۲	آیا پیگیری لازم در خصوص ارائه خدمات کمک های اولیه و اورژانس به شاغلین وجود دارد؟	۲۲
بخش بهداشت حرفه ای					
			۲	آیا خط مشی بهداشت حرفه ای کارگاه با توجه به شرایط اختصاصی محیط کار تدوین و به تأیید کارفرما رسیده است؟	۲۳

			۲	آیا برنامه ای جهت بازدید مستمر از فرایند انجام کار (از نظر بهداشتی) و شرایط بهداشتی کار کارگران و میزان مواجهه آنان با عوامل زیان آور تدوین شده است؟	۲۴
			۲	آیا برنامه عملیاتی تامین ایمنی و بهداشت عوامل اجرایی پسماند مطابق با دستورالعمل مربوطه تدوین و ارسال شده است؟	۲۵
			۲	آیا چک لیست خود اظهاری بهداشت حرفه ای کارگاهی را تکمیل و به شبکه بهداشت مربوطه ارسال نموده است؟	۲۶
			۵	آیا شناسایی عوامل زیان آور شغلی مشتمل بر فیزیکی (صدا، ارتعاش، استرس های حرارتی، پرتو و روشنایی نامطلوب)، شیمیایی، بیولوژیکی و مکانیکی در محیط کار انجام و ثبت شده است؟	۲۷
			۲	آیا کانون ایجاد خطرات بهداشتی و ارزیابی ریسک عوامل زیان آور محیط کار تعیین شده است؟ و در جهت رفع آن اقدامات کنترلی انجام داده است؟	۲۸
			۲	آیا پیگیری های لازم برای اندازه گیری عوامل زیان آور محیط کار و ثبت آن بر اساس برنامه ریزی سالیانه انجام شده است؟	۲۹
			۵	آیا پیگیری های لازم برای کنترل های فنی مهندسی به منظور کاهش عوامل زیان آور شیمیایی محیط کار به زیر حدود مجاز مواجهات شغلی انجام شده است؟	۳۰
			۵	آیا پیگیری های لازم برای کنترل های فنی مهندسی به منظور کاهش مواجهه شاغلین با عوامل زیان آور فیزیکی محیط کار (صدا، ارتعاش، استرس های حرارتی، پرتو و روشنایی نامطلوب) به زیر حدود مجاز مواجهات شغلی انجام شده است؟	۳۱
			۲	آیا ریسک فاکتورهای ارگونومیکی در محیط کار شناسایی و ثبت شده است؟	۳۲
			۲	آیا پیگیری های لازم برای اصلاح ریسک فاکتورهای ارگونومی در محیط کار انجام شده است؟	۳۳
			۲	آیا گزارش مربوط به ثبت سنجش ها و اندازه گیری ها و اقدامات کنترلی انجام شده برای شبکه بهداشت مربوطه ارسال شده است؟	۳۴

			۱	آیا در زمان اندازه گیری عوامل زیان آور کارگاه توسط شرکتهای خصوصی ارائه دهنده خدمات بهداشت حرفه ای حضور و نظارت مؤثر داشته است؟	۳۵
			۲	آیا مسائل و مشکلات و نواقص بهداشتی و پیشنهادات لازم به کارفرما جهت رفع نواقص و سالم سازی محیط کار در جلسات کمیته حفاظت فنی و بهداشت کار ارائه شده است؟	۳۶
			۲	آیا نواقص بهداشتی اعلام شده توسط از سوی شبکه بهداشت ظرف مهلت مقرر توسط مسئول بهداشت حرفه ای در کمیته حفاظت فنی و بهداشت کار مطرح و رفع شده است؟	۳۷
			۲	آیا نظارت بر حسن اجرای ضوابط مربوط به آیین نامه تأسیسات و تسهیلات کارگاه از نظر بهداشت می گردد؟ (آب آشامیدنی، زباله، فاضلاب، رختکن، حمام، غذاخوری، آشپزخانه، ساختمان، سم پاشی و...)	۳۸
			۲	آیا وسایل حفاظت فردی مناسب برای پیشگیری از پیامدهای بهداشتی ناشی از مواجهه با عوامل زیان آور محیط کار برای شاغلین تهیه و در اختیار آنان قرار داده شده است؟	۳۹
			۲	آیا برای پیشگیری از وقوع رخداد های شیمیایی چک لیست مربوطه ابلاغ شده روزانه تکمیل می گردد؟	۴۰
			۲	آیا حمل، جابجایی و انبار داری مواد شیمیایی مطابق دستورالعملهای مربوطه انجام میشود ؟	۴۱
			۲	آیا MSDS یا SDS مواد شیمیایی مطابق فرمت های استاندارد تهیه و در دسترس افراد در معرض خطر قرار گرفته است؟	۴۲
			۲	آیا برچسب گذاری مواد شیمیایی مطابق نظام هماهنگ بین المللی (GHS) بر اساس راهنمای ابلاغ شده انجام شده است؟	۴۳
			۲	امتیاز کسب شده از ارزشیابی عملکرد مسئول بهداشت حرفه ای توسط کارفرما	۴۴
			۲	آیا نظارت بر رعایت بهداشت فردی توسط شاغلین به ویژه در شرایط اضطراری بهداشتی و وقوع همه گیری بیماری های عفونی انجام شده است؟	۴۵
			۲	آیا پیگیری لازم جهت تدوین و اجرای برنامه واکنش در شرایط اضطرار در کارگاههای دارای مواد/پسماندهای مخاطره امیز انجام شده است؟	۴۶
			۱۰۰	جمع امتیاز	

راهنمای امتیاز دهی:

نکته ۱: برای تخصیص امتیاز به هر سؤال این چک لیست، در صورتی که اقدامات و پیگیری های لازم در راستای شرح وظایف محوله به صورت کامل انجام شده باشد امتیاز کامل مطابق ستون سوم تعلق خواهد گرفت و در صورتی که بخشی از کار انجام شده باشد با توجه به میزان کار انجام شده و وزن آن امتیاز لازم داده خواهد شد و اگر موردی از بندهای چک لیست در کارگاه مورد نظر موضوعیت نداشته باشد ستون عدم کاربرد علامت زده می شود.

نکته ۲: درصد امتیاز کسب شده از چک لیست فوق الاشاره مبنای تعیین صلاحیت مسئول بهداشت حرفه ای می باشد که بدین نحو محاسبه می گردد:

$$\text{درصد امتیاز کسب شده} = \frac{\text{جمع امتیازات کسب شده}}{\text{جمع امتیاز ستون چهارم} - 100} * 100$$

صورت کسر: مجموع امتیازات کسب شده توسط مسئول بهداشت حرفه ای در ستون چهارم
مخرج کسر: ۱۰۰ منهای جمع امتیازات ستون (عدم کاربرد) است.

مثال: به عنوان مثال اگر در ارزیابی فردی در چک لیست فوق در مقابل آیتم های ۲۹ و ۴۰ و ۴۱ و ۴۲ مصداق ندارد علامت زده باشد جمع امتیازات مربوط به موارد علامت زده شده را از ستون سوم بدست آورده و از ۱۰۰ کم کرده و در مخرج کسر قرار داده میشود و به صورت زیر محاسبه می گردد:

$$\text{درصد امتیاز کسب شده} = \frac{\text{جمع امتیازات کسب شده}}{100 - (5 + 2 + 2 + 2)} * 100$$

اگر به فرض جمع امتیازات کسب شده فرد ۸۰ باشد درصد امتیاز وی از تقسیم ۸۰ بر ۸۹ ضربدر ۱۰۰ بدست خواهد آمد که ۸۹ درصد می شود.

لازم به ذکر است که عدد ۱۰۰ مخرج از مجموع سقف امتیازات در ستون سوم چک لیست به دست آمده است.

اگر عدد حاصل مساوی یا بیشتر از ۷۰ درصد باشد امکان تأیید صلاحیت فرد وجود دارد.

نکته ۳: شایان ذکر است که این امتیاز دهی مبنای تأیید صلاحیت مسئولین بهداشت حرفه ای شاغل در کارگاه بوده و برای سایر تصمیم گیری ها نظیر رتبه بندی مسئولین بهداشت حرفه ای قابل استناد نمی باشد.

نکته ۴: در شرایط خاصی که کلیه موارد ذکر شده در چک لیست مصداق ندارد علامت می خورد این چک لیست قابل استناد نمی باشد.